

HE 193/2013 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2014
TALOUSARVIOESITYKSEN (HE 112/2013 vp)
TÄYDENTÄMISESTÄ**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn täydentävän esityksen hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2014.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Valtiovarainministeri *Jutta Urpilainen*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan vuoden 2014 talousarvioesitystä (HE 112/2013 vp) täydentävä hallituksen esitys. Täydentävä esitys voidaan antaa, koska valtiovarainvaliokunta ei ole vielä antanut mietintöään 16.9.2013 annetusta hallituksen esityksestä vuoden 2014 talousarvioiksi.

Kokonaistuotanto lisääntyy 1,2 % kotimaisen kulutuksen ja viennin tukemana v. 2014. Kasvua tukee euroalueen asteittainen elpyminen, vientikysynnän lisääntyminen ja edelleen alhaisena säilyvä korkotaso.

Vaimea kotimainen talouskehitys on heijastunut kuluttajahintojen kehitykseen ja myös hintapaineet kansainvälisiltä raaka-ainemarkkinoilta ovat jääneet vähäisiksi. Välillisen verotuksen kiristäminen nostaa hintoja 0,6 prosenttiyksikköä. Työttömyysasteeksi arvioidaan 8,2 % v. 2014, ja tulevina vuosina työttömyys vähenee vain hitaasti verkkaisen talouskasvun ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmien vuoksi.

Julkinen talous pysyy alijäämäisenä ensi vuonnakin. Valtio ja kunnat ovat selvästi alijäämäisiä, työeläkesektori ylijäämäinen ja muut sosiaaliturvarahastot suunnilleen tasapainossa. Julkinen velka lisääntyy sekä nimellisesti että kokonaistuotantoon suhteutettuna ja velkasuhde ylittää 60 prosentin rajan v. 2014. Julkinen velka uhkaa kasvaa edelleen keskipitkällä aikavälillä. Julkiset menot suhteessa kokonaistuotantoon kohoavat korkeammaksi kuin kertaakaan yli 15 vuoteen.

Työmarkkinoilla syksyllä 2013 saavutetun palkkaratkaisun johdosta valtiovarainministeriö on arvioinut erikseen ansiotasoindeksien kehitystä. Arvion mukaan ansiotasoindeksien nousu v. 2014 on tarkentunut noin ¾ prosenttiyksikköä hitaammaksi verrattuna valtiovarainministeriön syyskuussa julkaisemaan ennusteeseen. Tämä muutos otetaan huomioon täydentävän talousarvioesityksen lakisääteisissä indeksitarkistuksissa.

Varsinaisten tulojen arviota ehdotetaan alennettavaksi yhteensä n. 261 milj. euroa. Tästä 203 milj. euroa johtuu ansio- ja pääomatuloveron tuottoarvion alentamisesta. Osana työmarkkinajärjestöjen työllisyys- ja kasvusopimukseen liittyviä valtion toimia tuloveroasteikkoon ehdotetaan tuloarvojen korottamista 1,5 prosentilla lukuun ottamatta ylintä tuloarvoa. Lisäksi osana työllisyys- ja kasvusopimukseen liittyviä toimia talousarvioesityksessä vuodelle 2014 ehdotetun verovapaan kilometrikorvauksen laskentaperusteiden muutos peruttaisiin. Toimet alentavat ansio- ja pääomatuloveron tuloarviota yhteensä 122 milj. euroa. Tuloarviota alentaa 5 milj. eurolla hallituksen rakennepoliittinen toimenpide, jonka mukaisesti luonnollinen henkilö voisi myydä kunnille asuntorakentamiseen tarkoitettua maata määräaikaaisesti verovapaasti. Tuloarviota puolestaan

Talouden näkymät

Tuloarviot

kasvattaa 15 milj. eurolla muutos elinkeinotulon ja osakeyhtiön varojen jaon verotusta koskeviin säännöksiin vapaan oman pääoman rahaston osalta. Lisäksi kertymätietojen sekä laskentaperusteiden tarkentuminen työttömyysvakuutusmaksun ja osinkoverouudistuksen osalta sekä niistä aiheutuva veronsaajien jako-osuuksien muutos alentavat valtion verotuottoarviota 91 milj. eurolla.

Alkoholijuomaveron tuottoarviota alennetaan 57 milj. eurolla. Alkoholiveron kiristäminen tehdään aiemmin suunniteltua lievempänä johtuen muun muassa kasvaneesta matkustajatuonnista sekä ennakoitua heikommista kertymätiedoista.

Katsastustoiminnan valvontamaksua koskevaa tuloarviota ehdotetaan alennettavan n. 4,8 milj. euroa johtuen katsastus- ja yksittäishyväksyntätehtävien järjestämistä koskevan lainsäädännön voimaantumisen siirtymisestä.

Sekalaisten tulojen arviota korotetaan nettomääräisesti n. 3,4 milj. eurolla.

Määrärahat ja tasapaino

Varsinaisten tulojen noin 261 milj. euron vähennykset ja määrärahojen noin 108 milj. euron lisäykset huomioon ottaen vuoden 2014 talousarvioesitystä täydentävä esitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta noin 369 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi vuonna 2014 ehdotetaan 7,1 mrd. euroa. Valtionvelan määräksi vuoden 2014 lopussa arvioidaan noin 100 mrd. euroa, mikä on noin 50 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Vaalikauden kehys

Vuoden 2014 kehystasoa tarkistetaan vastaamaan kehysten hinta- ja rakennemuutoksia jäljempänä olevan taulukon mukaisesti noin -147 milj. eurolla. Tarkistusten jälkeinen menokehys vuodelle 2014 on 42 649 milj. euroa.

Talousarvioesitystä täydentävän esityksen jälkeen kehukseen luettavien menojen taso on 42 414 milj. euroa. Näin ollen vuoden 2014 jakamaton varaus on noin 35 milj. euroa.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2014	2015
	Lakisääteinen hintakorjaus: määrärahatarkistukset vahvistettujen KEL- ja TyEL-indeksien ja ATI-ennusteen muuttumisen perusteella	-98,63	-98,81
	Sopimusperusteinen hintakorjaus: toimintamäärärahojen lisäys palkkaratkaisun perusteella	14,54	28,34
29.80.20	Museoviraston kohteiden siirto Senaatille. Aiemman 15 milj. euron kehyskorjauksen tarkistaminen vastaamaan kohteiden pääomavuokratasoa (6,4 milj. euroa).	-8,60	-8,60
31.20.01	Liikenteen turvallisuusviraston katsastustoiminnan valvontamaksujen bruttobudjetointi (vastaavat tulot momentilla 11.19.07)	4,79	4,79
32.20.02	VTT:n toimintamenojen uudelleenbudjetointi tilaratkaisun viivästymisen vuoksi (vähennys LTAE IV 2013)	4,39	
32.20.46	Laivanrakennuksen innovaatiotuen uudelleenbudjetointi liittyen alushankkeen valmistumisen viivästymiseen	3,20	

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2014	2015
32.40.03	Patentti- ja rekisterihallituksen säätöön valvontamaksujen bruttobudjetointi (vastaavat tulot momentilla 11.19.09)	0,25	0,25
33.20.50,	Työttömyysturvan suojaosa (300 euroa) ja työttömyyspäivärahan oma-		
33.20.51,	vastuuajan lyhentäminen 7 päivästä 5 päivään. Nettovaikutus, jossa on		
33.20.52,	huomioitu toimeentulotukitarpeen aleneminen. Kehystasoa alennetaan		
33.60.35	näitä kehyksen ulkopuolisille momenteille tehtäviä perustemuutoksia vastaavasti.	-66,80	-66,80
Yhteensä		-146,86	-140,83

Tutkimuslaitos- ja tutkimusrahoitusuudistus on tarkoitus toteuttaa valtioneuvoston 5.9.2013 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti. Sen avulla vahvistetaan valtioneuvoston yhteiskunnallista päätöksentekoa tukevaa tutkimus- ja selvitystoimintaa. Tämä tapahtuu koamalla valtioneuvoston ja sen ministeriöiden käytettäväksi rahoitusta valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteisista tutkimusmäärärahoista asteittain vuosina 2014—2016 siten, että valtioneuvoston ja sen ministeriöiden välittömien tietotarpeiden tutkimus-, arviointi- ja selvitystoimintaan olisi v. 2014 käytössä 5 milj. euroa, v. 2015 7,5 milj. euroa sekä v. 2016 ja siitä edelleen 12,5 milj. euroa sitomattomia tutkimusvaroja.

Tutkimuslaitos- ja tutkimusrahoitusuudistus

Valtion yhteisten perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalvelujen palvelukeskuksen toimintamenoihin ehdotetaan 1 milj. euron lisäystä siirtona palvelukeskuksen investointimenoista. Määräraha on osa palvelukeskuksen toiminnan käynnistämiseen liittyvää erillisiä rahoitusta. Palvelukeskuksen investointimenoihin ehdotetaan lisäyksenä 6 milj. euroa palvelujen edellyttämiin investointitarpeisiin.

ICT-asiat

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenoihin ehdotetaan 1,63 milj. euron lisäystä valtion yhteisen henkilöstö- ja taloushallintojärjestelmän käyttöönotosta aiheutuviin menoihin sekä järjestelmän keskeneräisyydestä aiheutuvan lisätyön kulujen rahoittamiseen. Lisäyksestä on 1,26 milj. euroa hallinnonalan sisäistä siirtoa.

Viisumitoiminnan järjestelmäkehitykseen EU-velvoitteiden mukaisesti ehdotetaan lisäystä noin 0,8 milj. euroa.

Verohallinnolle ehdotetaan 1 milj. euron lisäystä EU:n rajat ylittävän kaupan sähköiseen asiointipalveluun.

Senaatti-kiinteistöille ehdotetaan valtuutta saada luovuttaa YIT Rakennus Oy:lle perustettavan tai perustettavien yhtiöiden lukuun Helsingissä Keski-Pasilaan kaavoitettavan Keskustakorttelin valtion omistamat noin 2,5 ha:n suuruiset määräalat noin 83 milj. euron kauppahinnalla ja YIT Rakennus Oy:lle Kiinteistö Oy Pasilan aseman koko osakekannan 12 milj. euron velattomalla kauppahinnalla.

Keski-Pasila

Keski-Pasilan kehittämiseen liittyen ehdotetaan yht. 40 milj. euron valtuutta, josta 30 milj. euroa kattaa länsiraiteen rakentamisen

Nuorten aikuisten osaamisohjelma	<p>kustannuksia ja 10 milj. euroa asemarakennuksen liukuportaiden uusimisen ja joukkoliikennettä palvelevien yhteisten alueiden kehittämisen. Vuoden 2014 rahoitustarve 5 milj. euroa katetaan momentin sisältä Haminan ohikulkutiehankkeen kustannusarvion tarkennuttua vastaavasti alaspäin. Varsinaisen raiteen ja liukuportaiden rakentamisen arvioidaan ajoittuvan vuosille 2017—2019.</p>
Opintotuki	<p>Nuorten aikuisten osaamisohjelman rahoitusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että ohjelmaan osoitettuja määrärahoja voitaisiin myöntää valtionavustuksena oppilaitosmuotoiseen näyttötutkintoon valmistavaan ammatilliseen peruskoulutukseen, ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen, tutkintotilaisuuksien järjestämiseen sekä tuki-, ohjaus- ja neuvontapalveluihin. Muutoksella pyritään vahvistamaan ja laajentamaan kohderyhmän tarpeisiin soveltuvaa koulutustarjontaa sekä koulutuksen järjestäjien mahdollisuuksia tukea opiskelijoita heidän opinnoissaan. Nuorten aikuisten osaamisohjelman kohderyhmänä ovat 20—29 -vuotiaat, joilla ei ole perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeistä tutkintoa ja sen rahoitus on v. 2014 yhteensä 52 milj. euroa.</p>
Työttömyysturva	<p>Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti opintorahan määriä ehdotetaan korotettavaksi noin 11 prosentilla 1.8.2014 lukien korkeakouluopiskelijoilla, jotka aloittavat korkeakouluopinnot ensimmäistä kertaa 1.8.2014 tai sen jälkeen. Näillä opiskelijoilla opintotukeen oikeuttavaa aikaa lyhennetään viidellä kuukaudella. Lisäksi opintotukimäärärahaan ehdotetaan 20 milj. euron vähennystä arvioiden tarkistumisen vuoksi.</p>
Yhdistelmälapadirektiivi	<p>Työttömyysturvan rahoitukseen ehdotetaan lisättäväksi yhteensä 68,6 milj. euroa. Lisästarve aiheutuu hallituksen rakennepoliittisen ohjelman ja työmarkkinajärjestöjen työllisyys- ja kasvusopimuksen vastaantuloiksi sovitusta muutoksista. Työttömyyspäivärahan omavastuu-aikaa ehdotetaan lyhennettäväksi seitsemästä päivästä viiteen päivään ja työttömyysetuuden sovittelussa ehdotetaan otettavaksi käyttöön 300 euron kuukausittainen suojaosuus. Lisäksi muutoksella on vaikutusta kunnille maksettavaan valtionosuuteen perustoimeentulotuen kustannuksista, johon ehdotetaan vähennystä 1,8 milj. euroa.</p>
Eräitä muita muutoksia	<p>Kolmansien maiden kansalaisia koskevan yhdistelmälapadirektiivin toimeenpanemiseksi annettavan lakiesityksen mukaan kolmannesta maasta Suomeen työskentelemään tuleva henkilö pääsee asuimisperusteisen sosiaaliturvan piiriin työskentelyn alusta lukien, jos työskentely on työttömyysturvan työssäoloehtoon luettavassa työssä kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään 4 kuukautta. Esitykseen liittyen lapsilisään varattua määrärahaa ehdotetaan vähennettäväksi 0,3 milj. eurolla ja valtion osuutta sairausvakuutuslaista johtuvista menoista 0,2 milj. eurolla.</p>
	<p>Toimintamäärärahoihin ehdotetaan palkkatarkaisusta johtuen yht. 14,5 milj. euron lisäystä.</p>

Puolustusmateriaalihankinnoissa PVKEH 2014 -tilausvaltuuden enimmäismäärää ehdotetaan lisättäväksi noin 158 milj. eurolla taistelupanssarivaunuhankinnan vuoksi. Maksatukset ajoittuvat vuosille 2014—2020.

Eläkkeiden määrärahaa ehdotetaan vähennettäväksi 10,37 milj. eurolla arvioitua matalampana vahvistetun TyEL-indeksin johdosta. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvien eläkemenojen määrärahaan ehdotetaan 4,28 milj. euron lisäystä TyEL-indeksi-muutoksen sekä muiden tarkentuneiden arvioiden johdosta.

Talousarvioesitykseen ehdotetaan otettavaksi 0,8 milj. euron määräraha, jolla varaudutaan Pietari-säätiölle annetusta takauksesta aiheutuvien takaussuoritusten maksamiseen.

EU-maksuihin ehdotetaan 90 milj. euron lisäystä, mikä aiheutuu Euroopan unionin vuoden 2013 8. lisäbudjetin aiheuttamista menoista, joiden odotetaan tulevan maksuun v. 2014, sekä komission tarkennetusta tuloarviosta, joka nostaa jäsenvaltioiden bruttokansantuloon perustuvaa maksua.

Tuottavuuden edistämisen määrarahasta ehdotetaan vähennettävän 13 milj. euroa v. 2014 käynnistettävien hankkeiden tarkentuneen määrärahatarpeen ja edelliseltä vuodelta siirtyvän määrärahan vuoksi.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusmäärärahaan ehdotetaan vähennystä runsaat 71 milj. euroa liittyen valtionosuusindeksin tarkistuksen alenemiseen sekä lisäystä 57 milj. euroa liittyen kuntien verotulomenetysten ja vastaavan kompensaaion kasvuun. Kokonaisvaikutuksena määräraha pienenee vajaat 14,5 milj. euroa verrattuna talousarvioesitykseen.

Yliopistojen valtionrahoitukseen ehdotetaan yliopistoindeksienusteen alenemisesta johtuen 8,6 milj. euron vähennystä.

Maatalouden ympäristötuen, eläinten hyvinvointia edistävien tukien ja ei-tuotannollisten investointien määrärahan sekä luonnonhaittakorvauksen määrärahan valtion rahoitusosuutta alennetaan Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa koskevan ehdotusluonnoksen mukaisen EU:n rahoitusosuuden kasvun perusteella yhteensä 70 milj. eurolla.

Perusväylänpidon momentilta ehdotetaan 2,1 milj. euron määrärahaa käytettäväksi raakapuuterminaalien ja kuormauspaikkojen hankintaan VR-Yhtymältä. Hankinnalla varmistetaan kuormauspaikkojen kunnossapito ja kehittäminen sekä taataan metsäteollisuuden tehokas kuljetusketju metsästä tehtaalle.

Uusiutuvan energian tuotantotuen määräraha-arviota alennetaan 10 milj. eurolla sähkön markkinahinnan muutoksesta ja maksusaikataulujen tarkentumisesta johtuen.

Pakolaiskiintiön nostamisen 750 henkilöstä 1 050 henkilöön arvioidaan lisäävän valtion kotouttamiskorvauksia kunnille n. 1,4 milj. eurolla. Kiintiöpakolaisten maahantulomatkojen järjestämiseen ehdotetaan 146 000 euron määrärahalisäystä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenoissa on huomioitu sisäisenä siirtona 0,25 milj. euroa talousapuneuvonnan rahoittamiseen.

Yleisen asumistuen määrärahaa ehdotetaan korotettavaksi 11,9 milj. eurolla, lapsilisiin varattua määrärahaa 3,6 milj. eurolla, valtion korvattavien perhe-etuuksien määrärahaa 0,4 milj. eurolla, sotilasavustuksen määrärahaa 0,8 milj. eurolla, elatustuen määrärahaa 2,4 milj. eurolla sekä vaikeavammaisten tulkkau palveluihin varattua määrärahaa 0,7 milj. eurolla. Lisäystarpeet aiheutuvat tarvearvioiden muutoksesta.

Käsitteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hallituksen esitys talousarvioksi	Täydentävä esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	157 697 000	-	157 679 000
22. Tasavallan presidentti	37 710 000	-	37 710 000
23. Valtioneuvoston kanslia	85 442 000	5 059 000	90 501 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 294 309 000	1 153 000	1 295 462 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	895 689 000	2 206 000	897 895 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 263 720 000	2 930 000	1 266 650 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	2 751 100 000	-1 189 000	2 749 911 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	16 947 422 000	65 889 000	17 013 311 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 596 706 000	-17 754 000	6 578 952 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 657 133 000	-838 000	2 656 295 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	2 967 508 000	-6 913 000	2 960 595 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 375 593 000	-6 693 000	3 368 900 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	12 809 820 000	64 389 000	12 874 209 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	266 960 000	-187 000	266 773 000
36. Valtionvelan korot	1 813 600 000	-	1 813 600 000
Yhteensä	53 920 409 000	108 052 000	54 028 461 000

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hallituksen esitys talousarvioksi	Täydentävä esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	40 057 333 000	-264 785 000	39 792 584 000
12. Sekalaiset tulot	4 742 080 000	3 405 000	4 745 485 000
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	1 995 000 000	-	1 995 000 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	401 652 000	-	401 652 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	47 196 065 000	-261 380 000	46 934 685 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	6 724 344 000	369 432 000	7 093 776 000
Yhteensä	53 920 409 000	108 052 000	54 028 461 000

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Ansio- ja pääomatuloverot
Momentille arvioidaan kertyvän
8 676 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys talousarvioesityksen
8 879 000 000 euroon nähden on 203 000 000 euroa.

Osana työmarkkinajärjestöjen työllisyys- ja kasvusopimukseen liittyviä valtion toimia ehdotetaan verovuodelta 2014 toimitettavassa verotuksessa sovellettavaksi tuloveroasteikkoa, jossa asteikon tuloarvoja korotetaan vuoden 2013 asteikkoon verrattuna 1,5 prosentilla, lukuun ottamatta ylintä tuloarjaa. Tämän arvioidaan vähentävän valtion verotuottoa 115 milj. euroa. Lisäksi hallitus ehdottaa osana työllisyys- ja kasvusopimukseen liittyviä toimia talousarvioesityksessä vuodelle 2014 esitetyn verovapaan kilometrikorvauksen laskentaperusteiden muutoksen perumista. Talousar-

vioesityksessä ehdotettu 7 milj. euron verotuottoa korottava vaikutus vuodelle 2014 jää tällöin toteutumatta, minkä johdosta tuloarviota ehdotetaan alennettavaksi täydentävässä esityksessä tällä määrällä.

Asuntomarkkinoiden rakenteita tukevana toimenpiteenä asuntorakentamiseen tarkoitettun maan myynti kunnille ehdotetaan säädettäväksi määräaikaisesti verovapaaksi myyjän ollessa luonnollinen henkilö. Muutoksen arvioidaan alentavan pääomatuloista kertyvää tuloveron tuottoa 5 milj. euroa.

Edellä mainitut toimet liittyvät hallituksen esitykseen vuoden 2014 tuloveroasteikkolaiksi sekä eräiksi muiksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 105/2013 vp) täydentämisestä.

Osakeyhtiölaissa tarkoitettua varojenjako vapaan oman pääoman rahastosta koskevien veromuutosten arvioidaan lisäävän pääomatuloveron tuottoa 15 milj. euroa. Veromuutos liittyy täydentävään esitykseen liittyvään halli-

tuksen esitykseen eduskunnalle laeiksi tuloverolain, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta (HE 185/2013 vp).

Talousarvioesityksen toimittamisen jälkeen on saatu kertymätiedot kolmen kuukauden ajalta sekä tiedot vuoden 2012 valmistuneesta verotuksesta. Näistä aiheutuvien muutosten arvioidaan korottavan valtion verotuottoa 14 milj. eurolla.

Laskentaperusteiden tarkentumisen työttömyysvakuutusmaksun ja osinkoverouudistuksen osalta sekä niistä aiheutuvan veronsaajien jako-osuuksien muutoksen arvioidaan alentavan valtion verotuottoa 105 milj. eurolla.

2014 talousarvio	8 676 000 000
2013 III lisätalousarvio	-434 000 000
2013 talousarvio	8 597 000 000
2012 tilinpäätös	7 868 649 745

08. Valmisteverot

04. Alkoholijuomaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 442 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 57 000 000 euroa talousarvioesityksen 1 499 000 000 euroon nähden aiheutuu talousarvioesitykseen sisältyneen veroperustemuutosoletuksen muuttumisesta.

Talousarvioesityksessä veronkorotuksen arvioitiin lisäävän alkoholiveron tuottoa vuositasolla noin 125 milj. euroa. Hallitus on antanut eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen (HE 151/2013), jossa se ehdottaa eduskunnalle alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamista. Kasvaneen matkustajatuonnin samoin kuin alkuvuo-

den 2013 aikana tapahtuneen veropohjan pienentymisen takia veronkorotus ehdotetaan tehtävän maltillisempänä, jolloin veronkorotus olisi vuositasolla 63 milj. euroa eli noin puolet varsinaisessa talousarvioesityksessä ehdotetusta. Veroperustemuutoksen vaikutus talousarvioesityksen tuloarvioon on hieman pienempi kuin vuositason muutos johtuen pääasiassa valmisteverojen tilitysajankohdan ajoittumisesta.

2014 talousarvio	1 442 000 000
2013 III lisätalousarvio	-42 000 000
2013 talousarvio	1 429 000 000
2012 tilinpäätös	1 380 817 550

19. Muut veronluonteiset tulot

07. Katsastustoiminnan valvontamaksu

Momentille arvioidaan kertyvän 4 785 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 4 785 000 euroa talousarvioesityksen 9 570 000 euroon nähden aiheutuu kat-

sastus- ja yksittäishyväksyntätehtävien järjestämisestä koskevan lainsäädännön voimaantulon siirtymisestä.

2014 talousarvio	4 785 000
------------------	-----------

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

27. Puolustusministeriön hallinnonala

<p>99. <i>Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän 4 200 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.</p> <p>Lisäys 530 000 euroa talousarvioesityksen 3 670 000 euroon nähden aiheutuu pääosin</p>	<p>YK:n maksamien UNIFIL-operaation kalusto- ja varustekorvausten lisääntymisestä.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">4 200 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 545 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 050 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">3 028 836</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	4 200 000	2013 I lisätalousarvio	1 545 000	2013 talousarvio	2 050 000	2012 tilinpäätös	3 028 836
2014 talousarvio	4 200 000								
2013 I lisätalousarvio	1 545 000								
2013 talousarvio	2 050 000								
2012 tilinpäätös	3 028 836								

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

<p>20. <i>Valtion yhteisten perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalvelujen palvelukeskuksen eräät tulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän 1 100 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Momentti lisätään talousarvioesitykseen.</p> <p>Tulot perustuvat valtion yhteisten perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalvelujen palvelukeskuksen kehittämis- ja laajennusinvestointeja varten osoitetun määrärahan käyttöä vastaavaan, useammalle vuodelle jaksotettuun tuloutukseen.</p> <p>Vastaavat menot on budjetoitu momentille 28.20.10.</p>	<p>50. <i>Siirto valtion eläkerahastosta</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän 1 732 000 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.</p> <p>Vähennys 8 000 000 euroa talousarvioesityksen 1 740 000 000 euroon nähden aiheutuu TyEL-indeksiennusteen muutoksen nojalla momentille 28.50.15 ehdotetusta vähennyksestä, jonka osuus on 4 140 000 euroa ja talousarvioesityksen määrittämisessä havaitun virheen korjaamisesta, jonka osuus on 3 860 000 euroa.</p>								
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 100 000</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	1 100 000	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 732 000 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 688 792 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">1 603 669 147</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	1 732 000 000	2013 talousarvio	1 688 792 000	2012 tilinpäätös	1 603 669 147
2014 talousarvio	1 100 000								
2014 talousarvio	1 732 000 000								
2013 talousarvio	1 688 792 000								
2012 tilinpäätös	1 603 669 147								

51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset

Momentille arvioidaan kertyvän 152 418 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 4 275 000 euroa talousarvioesityksen 148 143 000 euroon nähden aiheutuu vastaaviin menoihin momentille 28.50.63 ehdotetuista muutoksista.

2014 talousarvio	152 418 000
2013 talousarvio	130 950 000
2012 tilinpäätös	102 675 654

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Liikenneviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 17 716 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys talousarvioesityksen 12 216 000 euroon nähden on 5 500 000 euroa, josta 500 000 euroa aiheutuu joukkoliikenteen lipputulojen

kasvusta ja 5 000 000 euroa Finavia Oyj:n arvioidusta tuloutuksesta Kehärata-hankkeessa.

2014 talousarvio	17 716 000
2013 IV lisätalousarvio	2 017 000
2013 I lisätalousarvio	-4 414 000
2013 talousarvio	61 983 000
2012 tilinpäätös	64 145 863

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta
Momentille merkitään nettotuloa
7 093 776 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 369 432 000 euroa talousarvioesityksen 6 724 344 000 euroon nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksista.

Lisäksi talousarvioesityksen momentin selvitysosien taulukko korvataan oheisella taulukolla:

Tulot ja menot (milj. euroa)

Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto	7 144
Menot	
Emissiotappiot (netto)	-40
Pääomatappiot (netto)	-10
Nettotulot	7 094
2014 talousarvio	7 093 776 000
2013 IV lisätalousarvio	141 034 000
2013 III lisätalousarvio	1 288 256 000
2013 II lisätalousarvio	10 000 000
2013 I lisätalousarvio	253 419 000
2013 talousarvio	7 502 974 000
2012 tilinpäätös	4 703 307 934

MÄÄRÄRAHAT

Päälukokka 23 VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot
(siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa
32 263 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 51 000 euroa talousarvioesityksen
32 212 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	32 263 000
2013 IV lisätalousarvio	-45 000
2013 talousarvio	32 205 000
2012 tilinpäätös	32 122 000

22. Valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminta
(siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtioneuvoston ja sen ministeriöiden tutkimus- ja selvitystoimintaan
- 2) tutkimus- ja selvitystoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) valtionavustusten maksamiseen tutkimuslaitoksille, yliopistoille ja muille vastaaville tutkimustoimintaa harjoittaville yhteisöille tutkimustoimintaan.

Määrärahaa saa käyttää enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan valtioneuvoston kanslian henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös määräaikaisen enintään 45 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen valtion virastoissa ja laitoksissa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida virastolle työnantajana maksetut tulot.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määräraha on valtioneuvoston yhteisessä käytössä ja sitä osoitetaan yhteisiin hankkeisiin, horisontaalisiin hankkeisiin ja ministeriöiden hallinnonalakohtaisiin päätöksentekoa tukeviin tutkimus-, ennakointi-, arviointi- ja selvityshankkeisiin. Hankkeita suunnitellaan ja koordinoidaan valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan tutkimuksen suunnitelmassa, jonka valmistelusta vastaa valtioneuvoston kanslian johdolla toimiva valtioneuvoston yhteinen kaikki hallinnonalat kattava tutkimuksen tilaajaryhmä. Suunnitelman vahvistaa valtioneuvoston yleisistunto. Suunnitelma sisältää vuosittain rahoitettavan ja toteutettavan tutkimuksen painopisteet, valmistelu- ja ohjausvastuut valtioneuvoston ja sen ministeriöiden sisällä ja toteutusaikataulun. Kaikissa vaiheissa otetaan huomioon tutkimuksen tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.

Valtioneuvosto on 5.9.2013 tehnyt periaatepäätöksen valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistuksesta. Kokonaisuudistuksen tavoitteena on, että tutkimus toimii yhteiskunnan kehittämisen ja päätöksenteon strategisena resurssina.

Yhteiskuntapolitiikan valmistelun, päätöksenteon ja toimeenpanon tulisi perustua tutkituun tietoon. Yhteiskunnan kehityksen jatkuvuutta tuetaan varmistamalla, että saadut kokemukset ja vaikuttavuustieto ohjaavat päätöksentekoa pitkäjänteisesti. Tavoitteen toteuttamiseksi tarvitaan systemaattinen toimintamalli, jolla varmistetaan vahva ja horisontaalinen tietopohja yhteiskunnallisen päätöksenteon ja toiminnan tueksi.

Valtioneuvoston yhteiskunnallista päätöksentekoa tukevaa tutkimus- ja selvitystoimintaa vahvistetaan kokoamalla valtioneuvoston ja sen ministeriöiden käytettäväksi rahoitusta valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteisista

tutkimusmäärärahoista asteittain pysyvästi vuosina 2014—2016 siten, että valtioneuvoston ja sen ministeriöiden välittömien tietotarpeiden tutkimus-, ennakointi-, arviointi- ja selvitystoimintaan on valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan vuonna 2014 käytössä 5 milj. euroa, 2015 7,5 milj. euroa ja 2016 ja sen jälkeen 12,5 milj. euroa sitomattomia tutkimusvaroja.

Valtionavustusta on tarkoitus tarvittaessa myöntää kokeilu-, tutkimus- ja kehittämishankkeiden koordinaatio- ja muihin vastaaviin tehtäviin tutkimuslaitoksille, yliopistoille ja muille vastaaville yhteisöille.

Valtioneuvoston kansliaan varataan asiantuntemus strategisen tutkimuksen ohjelman ja valtioneuvoston päätöksentekoa palvelevan tutkimuksen suunnitelman valmistelua sekä tutkimustoiminnan yhteensovittamista varten (tutkimuspolitiikan asiantuntijat).

Valtioneuvoston ja sen ministeriöiden käytettäväksi valtioneuvoston kanslian hallinnoitavaksi kumulatiivinen rahoitusosuus siirretään eri hallinnaloilta alla olevan mitoitus-taulukon mukaisesti.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirto momentilta 28.30.02	69
Siirto momentilta 29.40.03	17
Siirto momentilta 30.20.01 (1 htv)	570
Siirto momentilta 30.30.01	14
Siirto momentilta 30.40.01	157
Siirto momentilta 30.60.01	734
Siirto momentilta 30.70.02	91
Siirto momentilta 31.50.01	330
Siirto momentilta 32.20.01	196
Siirto momentilta 32.20.02 (1 htv)	1 578
Siirto momentilta 32.20.05	39
Siirto momentilta 33.02.03	125
Siirto momentilta 33.03.04	548
Siirto momentilta 33.03.50	299
Siirto momentilta 35.01.04	233
Yhteensä	5 000

2014 talousarvio 5 000 000

30. Oikeuskanslerinvirasto

<i>01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot</i>	2014 talousarvio	3 717 000
(siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-8 000
Momentille myönnetään 3 717 000 euroa.	2013 talousarvio	3 718 000
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.	2012 tilinpäätös	3 681 000
Lisäys 8 000 euroa talousarvioesityksen 3 709 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.		

Pääluokka 24 ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

<p><i>01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 202 407 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.</p> <p>Lisäys talousarvioesityksen 201 254 000 euroon nähden on 1 153 000 euroa, mistä 820 000 euroa aiheutuu viisumitoiminnan jär-</p>	<p>jestelmäkehityksestä EU-velvoitteiden mukaisesti ja 333 000 euroa palkkausten tarkistuksista.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">202 407 000</td> </tr> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">204 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">45 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">200 302 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">204 459 000</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	202 407 000	2013 IV lisätalousarvio	204 000	2013 I lisätalousarvio	45 000	2013 talousarvio	200 302 000	2012 tilinpäätös	204 459 000
2014 talousarvio	202 407 000										
2013 IV lisätalousarvio	204 000										
2013 I lisätalousarvio	45 000										
2013 talousarvio	200 302 000										
2012 tilinpäätös	204 459 000										

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Käyttösuunnitelma (euroa)

01. EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusajan menot	1 635 000
03. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	520 000
04. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	2 392 000
05. Yhteiset menot	5 498 000
06. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	998 000
08. SKJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	12 334 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	4 227 000
10. Atalanta-operaation menot	711 000
11. EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	887 000
14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	25 311 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

15. EUTM/Malin koulutusoperaation menot	1 038 000
16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	751 000
Yhteensä	56 302 000

Selvitysosa: Päätösoosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan käyttösuunnitelman.

Suomi on 23.8.2013 päättänyt osallistua YK:n MINUSMA-operaatioon Malissa enintään 5 sotilaalla. Talousarvioesitykseen nähden käyttösuunnitelmaan lisätään tämän johdosta uusi kohta 16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA), jolle osoitetaan 751 000 euron määräraha.

Talousarvioesitykseen nähden käyttösuunnitelmakohtaan 01. määrärahaan on lisätty tarkentuneiden suunnitteluperusteiden johdosta 344 000 euroa, käyttösuunnitelmakohtaan 03. määrärahaan on lisätty 260 000 euroa operaation osallistumisvahvuuden muutoksen vuoksi, käyttösuunnitelmakohtaan 11. määrärahaan on lisätty 54 000 euroa, käyttösuunnitelmakohtaan 15. määrärahaan on lisätty 328 000 euroa operaation keston tarkennuttua kuuden kuukauden

sijasta 12 kuukauteen, käyttösuunnitelmakohtaan 05. määrärahaan on vähennetty tarkentuneiden suunnitteluperusteiden johdosta 1 102 000 euroa ja käyttösuunnitelmakohtaan 08. määrärahaan on vähennetty 3 196 000 euroa. Operaation vahvuus laskee vuoden 2014 aikana asteittain 145 sotilaasta noin 100 sotilaaseen.

Operaatioiden määrärahojen lisäykset ja vähennykset kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan 09. Lisäys talousarvioesityksen käyttösuunnitelmaan nähden on 2 561 000 euroa.

2014 talousarvio	56 302 000
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	62 802 000
2012 tilinpäätös	36 699 363

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

6) Myanmarille vuonna vuonna 1982 myönnetyn kehitysluoton erääntyneiden korkojen ja pääoman anteeksiantamiseen.

Myanmarille vuonna 1982 myönnettyistä yhteensä 4 204 698,16 euron suuruisista kehitysluotoista vuoden 2012 loppuun mennessä erääntyneiden korkojen ja erääntyneen pääoman yhteismäärästä, 4 992 826,36 euroa, voidaan vuonna 2014 antaa anteeksi toinen erä 1 872 309,88 euroa eli 37,5 prosenttia.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	305 392 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	255 760 000
3. Euroopan kehitysrahasto	48 659 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	56 450 000
5. Humanitaarinen apu	82 707 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	8 176 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 600 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	114 000 000
9.	Korkotuki-instrumentti	18 100 000
Yhteensä		891 844 000

¹⁾ Sisältää ministeriön ja Norjan ulkoministeriön yhteistoimintahankkeen menoja 460 000 euroa, ministeriön ja Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menoja 11 500 000 euroa ja ministeriön ja Itävallan kehitysyhteistyöviraston (ADA) yhteistoimintahankkeen menoja 500 000 euroa.

Valtuus**Myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautuminen (euroa)**

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	401 765 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	121 787 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	-
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	32 720 000
5.	Humanitaarinen apu	2 800 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	860 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	136 950 000
9.	Korkotuki-instrumentti	20 000 000
Yhteensä		716 882 000

Selvitysosa: Päätösoosan kohta 6) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdaksi 6), päätösoosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan kuudenneksi kappaleeksi, päätösoosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan käyttösuunnitelman ja päätösoosan taulukko Myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautuminen korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan taulukon Myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautuminen.

Suomi myönsi vuonna 1982 Myanmarin kehitysluoton 4 204 698,16 euroa (25 milj. markkaa) 25 vuoden laina-ajalla ja se nostettiin vuonna 1987. Myanmar on matalan tulotason kehitysmaa. Pariisin klubin kokouksessa 24.1.2013 Myanmarin kanssa sovittiin, että maa saa anteeksi 50 % viiveenä olevasta pääomasta ja koroista. Suomi antaa alennuksen kahdessa vaiheessa, vuosina 2013 ja 2014. Vuoden 2014 alennuserä edellyttää, että

Myanmar on noudattanut Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ohjelmaa. Myanmarille vuonna 1982 myönnettyistä yhteensä 4 204 698,16 euron suuruisista kehitysluotoista vuoden 2012 loppuun mennessä erääntyneiden korkojen ja erääntyneen pääoman yhteismäärästä, 4 992 826,36 euroa, annetaan vuonna 2014 anteeksi 1 872 309,88 euroa eli 37,5 prosenttia. Anteeksiannettava osuus kasvattaa Suomen virallista kehitysapua (ODA).

Talousarvioesitykseen nähden käyttösuunnitelmakohdan 1. määrärahaan on lisätty 6 000 000 euroa. Muutos aiheutuu Maailman ruokaturvaohjelman (World Food Programme, WFP) yleistuen siirrosta käyttösuunnitelmakohdasta 5., jolle ohjelman yleistuki oli talousarvioesityksessä sisällytetty. Vastaava muutos tehdään myöntö- ja sopimusvaltuuksiin, jossa kohdasta 5. siirretään kohtaan 1. Maailman ruokaturvaohjelmalle talousarvioesityksessä esitetyt 23 000 000 euron myöntö- ja sopimusvaltuudet.

24.30

23

2014 talousarvio	891 844 000
2013 IV lisätalousarvio	15 143 000
2013 I lisätalousarvio	32 655 000
2013 talousarvio	892 594 000
2012 tilinpäätös	893 520 000

Pääluokka 25 OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 27 593 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 26 944 000 euroon nähden on 649 000 euroa, mistä 49 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 600 000 euroa kertaluonteisesta siirrosta momentilta 25.10.05 henkilöstöhallinnon palveluportaalin (Hertta) sovellusohjelmiston uusimiseksi. Koko hallinnonalaa palvelevan sovellusohjelmiston uusiminen on välttämätöntä nykyiseen ohjelmistoon liittyvien riskien poistamiseksi.

2014 talousarvio	27 593 000
2013 IV lisätalousarvio	124 000
2013 talousarvio	26 718 000
2012 tilinpäätös	26 582 000

03. Eräiden virastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 809 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 29 000 euroa talousarvioesityksen 6 780 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	6 809 000
2013 IV lisätalousarvio	-13 000
2013 talousarvio	6 764 000
2012 tilinpäätös	7 160 000

04. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 071 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 5 000 euroa talousarvioesityksen 2 066 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	2 071 000
2013 IV lisätalousarvio	-6 000
2013 talousarvio	2 068 000
2012 tilinpäätös	2 042 000

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 999 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 20 000 euroa talousarvioesityksen 8 979 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	8 999 000
2013 IV lisätalousarvio	-20 000
2013 talousarvio	8 964 000
2012 tilinpäätös	8 846 000

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 970 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 25 000 euroa talousarvioesityksen 10 945 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	10 970 000
2013 IV lisätalousarvio	-25 000
2013 talousarvio	10 932 000
2012 tilinpäätös	10 774 000

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 258 182 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 257 326 000 euroon nähden on 856 000 euroa, josta 231 000 euroa aiheutuu siirrosta momentilta 32.40.03 Patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnassa vireillä olevien valitusasioiden siirtä-

misestä markkinaoikeuteen käsiteltäviksi ja 625 000 euroa palkkausten tarkistuksista. Hallitus on antanut eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain kumoamisesta annetun lain voimaanpanosta (HE 156/2013 vp).

2014 talousarvio	258 182 000
2013 IV lisätalousarvio	137 000
2013 I lisätalousarvio	485 000
2013 talousarvio	253 965 000
2012 tilinpäätös	245 587 000

04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 29 371 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 93 000 euroa talousarvioesityksen 29 278 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	29 371 000
2013 IV lisätalousarvio	-89 000
2013 talousarvio	29 398 000
2012 tilinpäätös	28 597 000

05. Yleisen edunvalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 411 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 12 958 000 euroon nähden on 547 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 600 000 euroa kerta- luonteisesta siirrosta momentille 25.01.01 ja lisäyksenä 53 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	12 411 000
2013 IV lisätalousarvio	-47 000
2013 I lisätalousarvio	-485 000
2013 talousarvio	13 586 000
2012 tilinpäätös	13 461 000

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

<i>01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	Lisäys 315 000 euroa talousarvioesityksen 105 062 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 105 377 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	
	2014 talousarvio 105 377 000
	2013 IV lisätalousarvio -273 000
	2013 talousarvio 106 487 000
	2012 tilinpäätös 103 940 000

30. Syyttäjät

<i>01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	Lisäys 117 000 euroa talousarvioesityksen 45 806 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 45 923 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	
	2014 talousarvio 45 923 000
	2013 IV lisätalousarvio -118 000
	2013 talousarvio 45 947 000
	2012 tilinpäätös 45 312 000

40. Rangaistusten täytäntöönpano

<i>01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	Lisäys 644 000 euroa talousarvioesityksen 228 562 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 229 206 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	
	2014 talousarvio 229 206 000
	2013 IV lisätalousarvio -490 000
	2013 talousarvio 226 453 000
	2012 tilinpäätös 224 558 000

Pääluokka 26 SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

<p><i>01. Sisäasiainministeriön toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 774 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.</p>	<p>Lisäys 49 000 euroa talousarvioesityksen 21 725 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">21 774 000</td> </tr> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-50 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">21 510 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">21 169 000</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	21 774 000	2013 IV lisätalousarvio	-50 000	2013 talousarvio	21 510 000	2012 tilinpäätös	21 169 000
2014 talousarvio	21 774 000								
2013 IV lisätalousarvio	-50 000								
2013 talousarvio	21 510 000								
2012 tilinpäätös	21 169 000								

10. Poliisitoimi

<p><i>01. Poliisitoimen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 728 885 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen. Lisäys 2 340 000 euroa talousarvioesityksen 726 545 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">728 885 000</td> </tr> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-1 814 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 800 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">723 627 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">726 367 000</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	728 885 000	2013 IV lisätalousarvio	-1 814 000	2013 I lisätalousarvio	2 800 000	2013 talousarvio	723 627 000	2012 tilinpäätös	726 367 000	<p><i>21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Valtuus Mikäli vuoden 2013 talousarviossa kenttäjohtojärjestelmän hankintaan tarkoitettua valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia vuonna 2014. <i>Selvitysosa:</i> Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">7 000 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 000 000</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	7 000 000	2013 talousarvio	1 000 000
2014 talousarvio	728 885 000														
2013 IV lisätalousarvio	-1 814 000														
2013 I lisätalousarvio	2 800 000														
2013 talousarvio	723 627 000														
2012 tilinpäätös	726 367 000														
2014 talousarvio	7 000 000														
2013 talousarvio	1 000 000														

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 229 539 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 718 000 euroa talousarvioesityksen 228 821 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	229 539 000
2013 IV lisätalousarvio	-516 000
2013 III lisätalousarvio	2 000 000
2013 talousarvio	227 386 000
2012 tilinpäätös	225 594 000

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Mikäli vuoden 2013 talousarviossa uusittua ulkovartiolaivan hankintaan tarkoitettua val-

tuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia vuonna 2014.

Selvitysosa: Momentti palautetaan talousarvioesitykseen.

Rajavartiolaitoksen tilaaman ulkovartiolaivan luovutuksen telakalta Rajavartiolaitokselle piti tapahtua marraskuussa 2013. Luovutus tulee kuitenkin myöhästymään Rajavartiolaitoksesta riippumattomista syistä tämän hetken tiedon mukaan helmikuulle 2014. Ulkovartiolaivan tilausvaltuus uusitaan vuodelle 2014, jotta valtuuden sopimusmuutoksiin varattu sitomaton osuus, noin 150 000 euroa, voidaan tarvittaessa käyttää.

2014 talousarvio	—
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 III lisätalousarvio	20 500 000
2013 talousarvio	76 000 000
2012 tilinpäätös	44 421 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 16 362 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 19 000 euroa talousarvioesityksen 16 343 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	16 362 000
2013 IV lisätalousarvio	-23 000
2013 talousarvio	13 682 000
2012 tilinpäätös	14 127 000

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 65 326 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 65 751 000 euroon nähden on 425 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 585 000 euroa Hätäkeskuslaitoksen hätäkeskusuudistuksen johdosta vapautuvista toimitiloista aiheutuvista vuokrasäästöistä ja vuokrasopimusten irtautumisesta aiheutuvasta omavastuuosuudesta johtuen ja lisäyksenä 160 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	65 326 000
2013 IV lisätalousarvio	4 261 000
2013 I lisätalousarvio	525 000
2013 talousarvio	64 071 000
2012 tilinpäätös	59 483 000

40. Maahanmuutto

01. (26.40.01 ja 63, osa) Maahanmuuttovieraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 609 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 83 000 euroa talousarvioesityksen 26 526 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	26 609 000
2013 IV lisätalousarvio	-59 000
2013 talousarvio	26 766 000
2012 tilinpäätös	32 650 487

21. (26.40.63, osa) Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 30 657 000 euroa.

Vuoden 2014 pakolaiskiintiö on 1 050 henkilöä.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan viimeisen kappaleen.

Lisäys 146 000 euroa talousarvioesityksen 30 511 000 euroon nähden aiheutuu lisääntyneistä matka-, majoitus- ja päivärahakustannuksista, kun pakolaiskiintiö nostetaan 750 henkilöstä 1 050 henkilöön vuonna 2014.

2014 talousarvio	30 657 000
2013 IV lisätalousarvio	5 200 000
2013 talousarvio	30 401 000
2012 tilinpäätös	36 180 269

Pääluokka 27 PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

<p><i>01. Puolustusministeriön toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään 20 183 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.</p> <p>Lisäys 32 000 euroa talousarvioesityksen 20 151 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">20 183 000</td> </tr> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-29 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">450 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">19 724 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">18 873 000</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	20 183 000	2013 IV lisätalousarvio	-29 000	2013 I lisätalousarvio	450 000	2013 talousarvio	19 724 000	2012 tilinpäätös	18 873 000
2014 talousarvio	20 183 000										
2013 IV lisätalousarvio	-29 000										
2013 I lisätalousarvio	450 000										
2013 talousarvio	19 724 000										
2012 tilinpäätös	18 873 000										

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 857 426 000 euroa.

Valtuudet

1) Vuonna 2014 saa tehdä puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2014—2016 enintään 92 300 000 euroa (Vuoden 2014 toimintamenojen tilausvaltuus).

Selvitysosa: Päätösosan kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan valtuuskohdan kohta 1) korvaa talousarvioesityksen

momentin päätösosan valtuuskohdan kohdan 1).

Muutos talousarvioesityksen 1 858 647 000 euroon nähden on 1 221 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 4 000 000 euroa siirtoa momentille 27.10.18 Tanskasta tehtävän käytetyn puolustusmateriaalin hankinnan rahoitusjärjestelyistä johtuen ja lisäyksenä 2 779 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

Vuoden 2014 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärän lisäys 28 941 000 eurola talousarvioesityksen 63 359 000 euroon nähden johtuu maa- ja ilmavoimien materiaalin kunnossapitotarpeiden tarkentumisesta. Tilausvaltuuteen ehdotettavat muutokset kohdistuvat vuosien 2015 ja 2016 maksuosuuksiin ja ne toteutetaan puolustusministeriön hallin-

nonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Edellä mainittu vuoden 2014 toimintamenojen tilausvaluuden muutos huomioon ottaen valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2014	2015	2016	2017	2018—	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien
Vanhat tilausvaluudet						
NH-90 koulutuspalvelut -tilausvaluutus	2 200					2 200
Sodankylän vaatetuskorjaamon palveluhankinta -tilausvaluutus	1 392					1 392
Maavoimien materiaalin kunnossapitopalvelut -tilausvaluutus	58 092	55 078	53 994	4 493		171 657
ITO 2005 ja 2005M huolto -tilausvaluutus	3 000					3 000
Helikopteripataljoonan suorituskyvyn ylläpito ja kehittäminen (HESKY) -tilausvaluutus	3 550					3 550
Peruslentokoulutus VN-kalustolla -tilausvaluutus	4 581	4 581	4 581	3 502	2 424	19 669
Ilmatorjuntajärjestelmä 90 MOD Crotale NG:n huolto- ja ylläpitosopimus (ITO90MOD huolto) -tilausvaluutus	3 000					3 000
Vuoden 2011 toimintamenojen tilausvaluutus	4 300					4 300
Vuoden 2012 toimintamenojen tilausvaluutus	13 120	7 000				20 120
Ilmatorjuntajärjestelmien huolto- ja ylläpito -tilausvaluutus	5 600					5 600
Vuoden 2013 toimintamenojen tilausvaluutus	49 696	18 034	14 373			82 103
Puolustusvoimien logistiikka 2013 (PVLOG 2013) -tilausvaluutus	21 550	17 200	40 100	9 750		88 600
Vanhat tilausvaluudet yhteensä	170 081	101 893	113 048	17 745	2 424	405 191
Uudet tilausvaluudet						
Vuoden 2014 toimintamenojen tilausvaluutus	3 500	66 400	22 400			92 300
KASI-järjestelmän ylläpito -tilausvaluutus	3 000	3 000	3 000	3 000	9 000	21 000
Uudet tilausvaluudet yhteensä	6 500	69 400	25 400	3 000	9 000	113 300
Valtuudet yhteensä	176 581	171 293	138 448	20 745	11 424	518 491

2014 talousarvio	1 857 426 000
2013 IV lisätalousarvio	-1 330 000
2013 III lisätalousarvio	3 300 000
2013 I lisätalousarvio	11 674 000
2013 talousarvio	1 770 549 000
2012 tilinpäätös	1 740 494 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)
Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaluuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 18 803 000 euroa.

Valtuudet

1) Vuonna 2014 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2014—2020 enintään 452 900 000 euroa (Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen 2014 -tilausvaltuus, PVKEH 2014).

PVKEH 2014 -tilausvaltuuden enimmäismäärän mukaiset suoritukset voidaan sitoa alaa kuvaavaan hintakehitykseen vuoden 2014 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen.

2) Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen 2009 (PVKEH 2009) -tilausvaltuuden maksatusaikaa pidennetään vuoteen 2017 saakka tilausvaltuuden enimmäismäärää yhteensä 1 124 560 000 euroa muuttamatta.

3) Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen 2012 (PVKEH 2012) -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 10 000 000 eurolla ja maksatusaikaa pidennetään vuoteen 2017 saakka siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2012—2017 enintään 318 676 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosan kappale korvaa talousarvioesityksen päätösosan kolmannen kappaleen ja päätösosan valtuuskohdan kohdat 1), 2) ja 3) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdan 1), jolloin talousarvioesityksen päätösosan valtuuskohdan kohdat 2) ja 3) muuttuvat kohdiksi 4) ja 5).

Tässä täydentävässä esityksessä on huomioitu vuoden 2013 neljänteen lisätalousarvioesitykseen sisältyvä PVKEH 2013 -tilausvaltuuden menoajoitusmuutos 4 000 000 euroa vuodelta 2014 vuodelle 2017 sekä 4 000 000 euroa määrärahan siirtoa momentilta 27.10.01 muihin puolustusmateriaalihankintoihin. Määrärahasiirto aiheutuu Tanskasta tehtävän käytetyn puolustusmateriaalin hankinnan rahoitusjärjestelyistä.

PVKEH 2009 -tilausvaltuuden menoajoitusmuutoksella ja maksatusaikaa pidentämällä saadaan määrärahat vastaamaan paremmin hankintojen myöhentyneitä toimituksia.

PVKEH 2012 -tilausvaltuuden enimmäismäärän vähentäminen 10 000 000 eurolla aiheutuu tykistöohjushankinnan (Atamcs) toteutumisesta suunniteltua pienempänä. Valtuuden menoajoitusmuutoksella ja maksatusaikaa pidentämällä saadaan määrärahat vastaamaan paremmin hankintojen myöhentyneitä toimituksia.

PVKEH 2009- ja PVKEH 2012 -tilausvaltuuksien menojen myöhentäminen sekä PVKEH 2012 -tilausvaltuuden menojen uudelleenkohdentaminen 4 300 000 euroa PVKEH 2014 -tilausvaltuuteen ja määrärahasiirto 5 700 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin mahdollistavat erittäin lyhyen kantaman ilmatorjuntajärjestelmän hankinnan aikaistamisen.

PVKEH 2014 -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen 158 200 000 eurolla talousarvioesityksen 294 700 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että maapuolustuksen kehittämissuunnitelmaan on lisätty taistelupanssarivaunuja koskeva hanke. Hankkeen rahoittamiseksi mm. talousarvioesitykseen nähden rynnäkköpanssarivaunujen modernisointi myöhentyy. Valtuuden lisäämisestä aiheutuvat menot toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa. Maksatusvaikutusten pääosa kohdistuu vuosiin 2018 ja 2019.

Tehtyjen muutosten jälkeen määrärahasta arvioidaan käytettävän 403 439 000 euroa aikaisemmin myönnettyistä tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, 47 600 000 euroa vuonna 2014 myönnetystä tilausvaltuudesta aiheutuvien menojen maksamiseen, 515 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä 18 803 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Edellä mainitut tilausvaltuuksien muutokset, vuoden 2013 kolmas lisätalousarvio ja neljäs lisätalousarvioesitys sekä puolustusvoimien sisäiset tilijaottelumuutokset huomioon ottaen valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2014	2015	2016	2017	2018—	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien
Vanhat tilausvaluudet						
Valmiusyhtymien varustaminen (VYV 1) -tilausvaluutus	9 302	9 214	9 800	9 800	19 100	57 216
Helikopterien huolto- ja tukeutumis- järjestelmien kehittäminen (HTH) -tilausvaluutus	1 560	580				2 140
Valmiusyhtymien varustamisen täydentäminen (VYV 2) -tilausvaluutus	2 190					2 190
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2007) -tilausvaluutus	14 496	15 128	24 107			53 731
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2008) -tilausvaluutus	8 827					8 827
Pääkaupunkiseudun ilmapuolustuksen suorituskyvyn tehostaminen (PKILPU 2008) -tilausvaluutus	1 200					1 200
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2009) -tilausvaluutus	121 952	48 710	22 042	15 000		207 704
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2010) -tilausvaluutus	15 050	4 280				19 330
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2011) -tilausvaluutus	2 860					2 860
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2012) -tilausvaluutus	92 709	45 537	40 884	10 000		189 130
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2013) -tilausvaluutus	122 753	129 421	132 250	29 900		414 324
Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hanke- valmistelu 2013 (TTK-PROTO 2013) -tilausvaluutus	10 540	9 980	8 160			28 680
Vanhat tilausvaluudet yhteensä	403 439	262 850	237 243	64 700	19 100	987 332
Uudet tilausvaluudet						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2014) -tilausvaluutus	47 600	102 700	98 300	71 300	133 000	452 900
Uudet tilausvaluudet yhteensä	47 600	102 700	98 300	71 300	133 000	452 900
Valtuudet yhteensä	451 039	365 550	335 543	136 000	152 100	1 440 232
2014 talousarvio	470 357 000					
2013 IV lisätalousarvio	225 000					
2013 III lisätalousarvio	25 000 000					
2013 I lisätalousarvio	-53 626 000					
2013 talousarvio	685 272 000					
2012 tilinpäätös	641 996 025					

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	860 000
02.	Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	275 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	3 500 000
04.	SKJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	8 438 000
06.	Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	94 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	5 674 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämissuunnitelma	13 000 000
09.	EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirtokorvaukset	170 000
11.	EUTM/Somalial koulutusoperaation menot	240 000
13.	Atalanta-operaation menot	250 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	14 000 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	210 000
17.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	140 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallinta-operaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	13 215 000
Yhteensä		60 066 000

Selvitysosa: Päätösoosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan käyttösuunnitelman.

Talousarvioesitykseen nähden kustannusten tarkentumisesta johtuen käyttösuunnitelmakohdan 01. määräraha on vähennetty 490 000 euroa, käyttösuunnitelmakohdan 04. määräraha on vähennetty 3 962 000 euroa, käyttösuunnitelmakohdan 06. määrärahaan on lisätty 47 000 euroa ja käyttösuunnitelmakohdan 07. määrärahaan on lisätty 77 000 euroa. Lisäksi talousarvioesitykseen nähden käyttösuunnitelmaan on lisätty uusi kohta 17. Malin YK-operaation menot (MINUSMA), koska

Suomi on päättänyt osallistua YK:n MINUSMA-operaatioon Malissa. Osallistumisesta arvioidaan vuonna 2014 aiheutuvan 140 000 euron suuruiset menot. Käyttösuunnitelma-kohtien määrärahojen muutokset, nettomäärältään 4 188 000 euroa, on kohdistettu käyttösuunnitelma-kohtaan 20.

2014 talousarvio	60 066 000
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	854 000
2013 talousarvio	60 624 000
2012 tilinpäätös	52 692 000

Pääluokka 28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 39 971 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 39 524 000 euroon nähden on 447 000 euroa, mistä 77 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista, 170 000 euroa kertaluonteisesta siirrosta momentilta 28.20.03 ja 200 000 euroa kertaluon-

teisesta siirrosta momentilta 28.70.01 hankerekisterijärjestelmän (HARE) uudistamisen valmisteluun ja kehittämiseen. HARE-järjestelmän uudistuksen valmistelu aloitetaan talousarviovuonna ja se jatkuu vuonna 2015.

2014 talousarvio	39 971 000
2013 IV lisätalousarvio	-82 000
2013 I lisätalousarvio	85 000
2013 talousarvio	38 820 000
2012 tilinpäätös	39 493 000

10. Verotus ja tullitoimi

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 431 903 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 429 907 000 euroon nähden on 1 996 000 euroa, mistä 1 000 000 euroa aiheutuu EU:n rajat ylittävän kaupan sähköisestä asiointipalvelusta ja 996 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	431 903 000
2013 IV lisätalousarvio	5 134 000
2013 talousarvio	426 244 000
2012 tilinpäätös	410 620 000

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 166 309 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 488 000 euroa talousarvioesityksen 165 821 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	166 309 000
2013 IV lisätalousarvio	-362 000
2013 I lisätalousarvio	2 800 000
2013 talousarvio	165 037 000
2012 tilinpäätös	163 328 000

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 30 617 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 67 000 euroa talousarvioesityksen 30 550 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	30 617 000
2013 IV lisätalousarvio	1 033 000
2013 I lisätalousarvio	2 900 000
2013 talousarvio	27 923 000
2012 tilinpäätös	26 155 000

02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Valtiokonttorin viirastojen ja laitosten puolesta keskitetysti hoitamien valuuttatilien käytöstä aiheutuvien kurssierojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Momentille kirjataan keskitetysti hoidettujen valuuttamääräisten pankkitilien saldojen kurssierot. Kurssiero syntyy esimerkiksi silloin, kun hyödykkeen valuuttamääräinen hankintameno kirjataan kirjanpitoon suoriteperusteella käyttäen Euroopan keskuspankin edellisen päivän keskikurssia ja meno maksetaan valuuttalla, joka on viety kirjanpitoon valuuttamääräisen tulon kertymispäivän arvolla tai jonka hankinta on viety kirjanpitoon valuuttaerästä maksetulla euromäärällä. Varainhoitovuoden aikana syntynyt kumulatiivinen kurssiero voi

olla tilinpäätöksessä joko positiivinen, jolloin se tuottaa valtiolle tuloa, tai negatiivinen, jolloin se aiheuttaa valtiolle menoa, jota varten talousarviossa on osoitettava määräraha.

2014 talousarvio	1 000
2013 IV lisätalousarvio	1 000

03. Valtiovarain controller -toiminnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 891 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 1 089 000 euroon nähden on 198 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 170 000 euroa kerta-luonteisena siirtona momentille 28.01.01 ja 30 000 euroa siirtona momentille 28.30.02 talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenojen maksamiseen ja lisäyksenä 2 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	891 000
2013 IV lisätalousarvio	-2 000
2013 talousarvio	1 091 000
2012 tilinpäätös	1 079 000

06. Sähköisen asioinnin ja hallinnon yhteiset palvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 454 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yhteisten sähköisen asioinnin ja hallinnon palvelujen keskitettyyn hankintaan.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu ja momentti on muutettu bruttobudjetoiduksi.

Momentin määrärahalta hankitaan keskitey-
tysti valtion yhteisten tietotekniikka- ja tieto-
järjestelmäpalvelujen palvelukeskuksen tai
muiden organisaatioiden tuottamia sähköisen
asioinnin ja hallinnon yhteisiä palveluja. Täl-
laisia palveluja ovat mm. kansalaisen tunnistamis-
ja maksamispalvelu (VETUMA), yhteen-
toimivuusportaali, kansalaisen asiointitili,
avoimen datan portaali ja julkishallinnon pal-
velutietovaranto. Muutos perustuu toimiala-
riippumattomien ICT-tehtävien yhteenkokoam-
miseen valtion yhteisten perustietotekniikka-
ja tietojärjestelmäpalvelujen palvelukeskuk-
seen ja Valtion IT-palvelukeskuksen toimin-
nan päättymiseen.

2014 talousarvio	2 454 000
2013 talousarvio	1 964 000
2012 tilinpäätös	4 459 000

08. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 228 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion yhteisen hen-
kilöstö- ja taloushallintojärjestelmän käyttöön-
otosta palvelukeskukselle aiheutuviin menoi-
hin sekä järjestelmän keskeneräisyydestä ai-
heutuvan lisätyön kulujen rahoittamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talous-
arvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 1 630 000 euroa talousarvioesityksen
598 000 euroon nähden aiheutuu valtion yhteisen
henkilöstö- ja taloushallintojärjestelmän
(Kieku) käyttöönottoaikataulun viivästymises-
tä ja käyttöönottoprojektin resursoinnista.

Lisäyksestä 1 260 000 euroa on siirtoa mo-
mentilta 28.70.02.

2014 talousarvio	2 228 000
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	800 000
2012 tilinpäätös	1 000 000

09. Valtion yhteisten perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalvelujen palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa
4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talous-
arvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen
3 000 000 euroon nähden on siirtoa momentil-
ta 28.20.10. Palvelukeskuksen juoksevan pal-
velutoiminnan tulot ja menot nettobudjeto-
idaan tälle momentille. Tarkoituksena on, että
momentille kertyvillä asiakasmaksu- ja muilla
tuloilla rahoitettaisiin paitsi palvelukeskuksen
toiminnasta aiheutuvat juoksevat menot myös
korvausinvestoinnit. Määräraha on palvelu-
keskuksen toiminnan käynnistämiseen liitty-
vää erillisrahoitusta.

2014 talousarvio	4 000 000
------------------	-----------

10. Valtion yhteisten perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalvelujen palvelukeskuksen investointimenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion yhteisten pe-
rustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalvelujen
palvelukeskuksen kehittämis- ja laajennus-
investointien menoihin.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talous-
arvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 1 000 000 eu-
roon nähden on 5 000 000 euroa, missä on
otettu huomioon vähennyksenä 1 000 000 eu-
roa siirtona momentille 28.20.09 ja lisäyksenä
6 000 000 euroa palvelujen edellyttämistä in-
vestointitarpeista.

Määrärahaa käytetään palvelukeskuksen ke-
hittämis- ja laajennusinvestoinneista aiheutu-
viin menoihin. Palvelukeskus sisällyttää mo-
mentin määrärahan käyttöä vastaavat kustan-
nukset asiakashintoihin. Palvelukeskus
tulouttaa määrärahan käyttöä vastaavan mää-
rän useammalle vuodelle jaksotettuna. Palve-
lukeskuksen tuloutuksesta kertyvät tulot on
budjetoitu momentille 12.28.20.

2014 talousarvio 6 000 000

88. Senaatti-kiinteistöt

4. Valtuudet

Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan

— YIT Rakennus Oy:lle perustettavan tai perustettavien yhtiöiden lukuun Helsingissä Keski-Pasilaan kaavoitettavan Keskustakorttelin valtion omistamat noin 2,5 ha:n suuruiset määräalat kiinteistöistä 091-410-1-4 ja 091-432-1-23 noin 83 milj. euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin ja

— YIT Rakennus Oy:lle Kiinteistö Oy Pasilan aseman koko osakekannan 12 milj. euron velattomalla kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin.

Selvitysosa: Päätösosan kohdan 4. Valtuudet kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kohdan 4. Valtuudet toiseksi kappaleeksi.

YIT Rakennus Oy:lle perustettavan tai perustettavien yhtiöiden lukuun luovutettava maa-alue sijaitsee Helsingissä Keski-Pasilassa rajautuen Pasilansiltaan, Pasilankatuun ja Pasilan asemaan. Keskustakorttelin muodostavasta korttelialueesta Senaatti kiinteistöt hallinnoi noin 2,5 ha suuruista osuutta. Senaatin osuus muodostuu kahden kiinteistön määräalasta kiinteistötunnuksiltaan 091-410-1-4 ja 091-432-1-23 osista. Keskustakorttelista 2011—2013 järjestetyssä suunnittelu- ja toteutuskil-

pailussa jätetty ainoa tarjous noin 83 milj. euroa (yhdessä kaupungin kanssa luovutettavan maa-alueen kanssa noin 125 milj. euroa) vastaa kohteen käypää arvoa.

Myytävän kohteen lopullinen kauppahinta määräytyy voimaan tulevassa asemakaavassa vahvistettavan rakennusoikeuden määrän ja laadun perusteella. Lopullinen kauppahinta tulee määräytymään vahvistettavan asemakaavan mukaisesti siten, että Senaatin osuus kauppahinnasta on 2/3 ja kaupungin 1/3. Kaupan toteutuminen edellyttää, että Liikennevirasto sitoutuu rakentamaan lisäraiteen Pasilan aseman länsipuolelle Keskustakorttelin kohdalle Keskuksen rakennustöiden yhteydessä.

YIT Rakennus Oy:lle luovutettava Kiinteistö Oy Pasilan asema omistaa Pasilan asemarakennuksen. Pasilan asema sijaitsee Helsingin kaupungissa Pasilan kaupunginosassa osoitteessa Ratapihantie 6. Pasilan asema on ollut osa Keskustakorttelikilpailua ja Kiinteistö Oy Pasilan aseman koko osakekanta on tarkoitus myydä samassa yhteydessä Keskustakorttelin korttelialueen kanssa. Kiinteistö Oy Pasilan aseman velattomaksi kauppahinnaksi on kilpailussa ilmoitettu 12 milj. euroa, joka vastaa käypää arvoa.

2014 talousarvio	—
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	—
2012 tilinpäätös	—

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 51 454 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 143 000 euroa talousarvioesityksen 51 311 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	51 454 000
2013 IV lisätalousarvio	-136 000
2013 talousarvio	50 587 000
2012 tilinpäätös	49 200 000

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 191 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 4 219 000 euroon nähden on 28 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 69 000 euroa siirtomenon momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 30 000 euroa siirtomenon momentilta 28.20.03 talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenojen maksamiseen ja 11 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

Valtioneuvoston on tarkoitus asettaa riippumaton talouspolitiikan arviointineuvosto arvioimaan tieteelliseltä pohjalta hallituksen talouspolitiikkaa ja erityisesti finanssipolitiikkaa ja julkista taloutta talouspoliittisen päätöksen teon ja sen valmistelun laadun, avoimuuden ja ymmärrettävyyden vahvistamiseksi. Arviointi-

neuvoston teettämät tutkimukset ja selvitykset on tarkoitus maksaa momentin 23.01.22 määrärahasta.

2014 talousarvio	4 191 000
2013 IV lisätalousarvio	-11 000
2013 talousarvio	4 233 000
2012 tilinpäätös	4 207 000

03. Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 816 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 5 000 euroa talousarvioesityksen 9 811 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	9 816 000
2013 IV lisätalousarvio	-4 000
2013 I lisätalousarvio	2 740 000
2013 talousarvio	7 083 000
2012 tilinpäätös	7 477 000

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 57 878 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 189 000 euroa talousarvioesityksen 57 689 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	57 878 000
2013 IV lisätalousarvio	-144 000
2013 I lisätalousarvio	1 589 000
2013 talousarvio	54 481 000
2012 tilinpäätös	54 257 000

02. Maistraattien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 181 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 97 000 euroa talousarvioesityksen 32 084 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	32 181 000
2013 IV lisätalousarvio	-87 000
2013 talousarvio	32 836 000
2012 tilinpäätös	33 636 000

50. Eläkkeet ja korvaukset

15. Eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 342 620 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 10 369 000 euroa talousarvioesityksen 4 352 989 000 euroon nähden aiheutuu TyEL-indeksiennusteen muutoksesta. Uusi esitys on tehty TyEL-indeksitasossa 2509.

2014 talousarvio	4 342 620 000
2013 talousarvio	4 219 860 000
2012 tilinpäätös	4 021 360 226

63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 152 418 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 148 143 000 euroon nähden on 4 275 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 4 628 000 euroa muiden eläkelaitosten vastattavien eläkemenojen tarkentuneiden arvioiden johdosta ja vähennyksenä 353 000 euroa TyEL-indeksiennusteen muutoksen johdosta. Uusi esitys on tehty TyEL-indeksitasossa 2509.

2014 talousarvio	152 418 000
2013 talousarvio	130 800 000
2012 tilinpäätös	110 066 630

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Valtion ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 11 613 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 200 000 euroa talousarvioesityksen 11 813 000 euroon nähden aiheutuu kertaluonteisesta siirrosta momentille 28.01.01 hankerekisterijärjestelmän (HARE) uudistamisen valmisteluun ja kehittämiseen.

2014 talousarvio	11 613 000
2013 I lisätalousarvio	3 200 000
2013 talousarvio	11 100 000
2012 tilinpäätös	11 893 000

02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilainhallinnon tietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 652 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 260 000 euroa talousarvioesityksen 9 912 000 euroon nähden on siirtoa momentille 28.20.08.

2014 talousarvio	8 652 000
2013 talousarvio	27 200 000
2012 tilinpäätös	26 910 000

03. Kansallisen tietotalan ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää menojen maksamiseen, jotka aiheutuvat:

2) tietotalan (ICT) kansallisten ratkaisujen edellyttämän enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstömäärän palkkaamisesta.

Selvitysosa: Päätösoosan kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 2).

2014 talousarvio	13 000 000
------------------	------------

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 20 705 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösoosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 13 000 000 euroa talousarvioesityksen 33 705 000 euroon nähden aiheutuu vuonna 2014 käynnistettävien hankkeiden tarkentuneesta määrärahatarpeesta ja edelliseltä vuodelta siirtyvästä määrärahasta.

2014 talousarvio	20 705 000
2013 IV lisätalousarvio	-1 120 000
2013 talousarvio	41 825 000
2012 tilinpäätös	69 420 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 211 206 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösoosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 176 000 euroa talousarvioesityksen 212 382 000 euroon nähden aiheutuu

tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden muutoksista.

2014 talousarvio	211 206 000
2013 IV lisätalousarvio	2 332 000
2013 III lisätalousarvio	-4 046 000
2013 I lisätalousarvio	-547 000
2013 talousarvio	211 646 000
2012 tilinpäätös	204 345 615

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 612 665 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösoosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 8 626 683 000 euroon nähden on 14 018 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 71 448 000 euroa indeksikorotuksen muuttumiseen liittyen ja lisäyksenä 57 000 000 euroa kuntien verotu-

lomenetysten kompensaaation muuttumiseen liittyen ja 430 000 euroa siirtona momentilta 29.01.02 opiskelijavalintapalvelujen uudistamiseen.

2014 talousarvio	8 612 665 000
2013 IV lisätalousarvio	162 000
2013 I lisätalousarvio	500 000
2013 talousarvio	8 677 405 000
2012 tilinpäätös	8 470 927 096

92. EU ja kansainväliset järjestöt

69. *Maksut Euroopan unionille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 015 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 90 000 000 euroa talousarvioesityksen 1 925 000 000 euroon nähden aiheutuu Euroopan unionin vuoden 2013 8. lisätalousarvion aiheuttamista menoista, joiden odotetaan tulevan maksuun vuonna 2014. Lisäksi lisäys aiheutuu komission tarkennetusta tuloarviosta, joka nostaa jäsenvaltioiden bruttokansantuloon perustuvaa maksua.

2014 talousarvio	2 015 000 000
2013 IV lisätalousarvio	90 000 000
2013 talousarvio	1 930 000 000
2012 tilinpäätös	1 789 958 053

95. *Valtion takaussuoritukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Pietari-säätiölle annetusta takauksesta aiheutuvien takaussuoritusten maksamiseen.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määrärahan tarve aiheutuu Pietari-säätiölle 21.8.2008 annetusta 10 milj. euron ja 17.9.2009 annetusta 3,5 milj. euron suuruisesta takauksesta kuluvana vuonna mahdollisesti aiheutuvista takaussuorituksista.

Pietari-säätiö ylläpitää Suomen Pietarin kulttuuri-instituuttia. Säätiö on ajautunut talousvaikeuksiin sen ylläpitämän Pietarin Suomi-talon peruskorjauksen tultua arvioitua kalliimmaksi.

2014 talousarvio	800 000
------------------	---------

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

<p><i>01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään nettomäärärahaa 27 776 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.</p> <p>Lisäys 59 000 euroa talousarvioesityksen 27 717 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">22 668 000</td> </tr> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-39 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">22 695 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">22 077 000</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	22 668 000	2013 IV lisätalousarvio	-39 000	2013 talousarvio	22 695 000	2012 tilinpäätös	22 077 000		
2014 talousarvio	22 668 000										
2013 IV lisätalousarvio	-39 000										
2013 talousarvio	22 695 000										
2012 tilinpäätös	22 077 000										
<table border="0"> <tr> <td>2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">27 776 000</td> </tr> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-61 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">76 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">27 609 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">26 894 000</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	27 776 000	2013 IV lisätalousarvio	-61 000	2013 I lisätalousarvio	76 000	2013 talousarvio	27 609 000	2012 tilinpäätös	26 894 000	
2014 talousarvio	27 776 000										
2013 IV lisätalousarvio	-61 000										
2013 I lisätalousarvio	76 000										
2013 talousarvio	27 609 000										
2012 tilinpäätös	26 894 000										
<p><i>02. Opetushallituksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 668 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.</p> <p>Muutos talousarvioesityksen 23 058 000 euroon nähden on 390 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 40 000 euroa palkkausten tarkistuksista ja vähennyksenä 430 000 euroa siirtomenon momentille 28.90.30 opiskelijavaliintapalvelujen uudistamiseen.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2014 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">8 655 000</td> </tr> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-18 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">8 807 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">8 836 000</td> </tr> </table>	2014 talousarvio	8 655 000	2013 IV lisätalousarvio	-18 000	2013 talousarvio	8 807 000	2012 tilinpäätös	8 836 000		
2014 talousarvio	8 655 000										
2013 IV lisätalousarvio	-18 000										
2013 talousarvio	8 807 000										
2012 tilinpäätös	8 836 000										
	<p><i>03. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen CIMOn toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 655 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.</p> <p>Lisäys 20 000 euroa talousarvioesityksen 8 635 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p>										
	<p><i>23. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla tuottavuuden edistämiseen tähtäävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palveluiden hankkimiseen ja toteuttamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilö-</p>										

työvuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaikaisiin tehtäviin. 2014 talousarvio 1 994 000

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

10. Yleissivistävä koulutus

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 50 924 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 151 000 euroa talousarvioesityksen 50 773 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	50 924 000
2013 IV lisätalousarvio	-121 000
2013 talousarvio	49 564 000
2012 tilinpäätös	48 959 000

20. Ammatillinen koulutus

01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 494 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 7 000 euroa talousarvioesityksen 8 487 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	8 494 000
2013 IV lisätalousarvio	-13 000
2013 talousarvio	8 566 000
2012 tilinpäätös	8 585 000

30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 722 067 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 200 000 euroa talousarvioesityksen 719 867 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 29.30.20. Järjestämislupien täyttöastetietojen perusteella tarkentunut opiskelijamääräarvio lisää valtionosuusmäärärahojen tarvetta.

2014 talousarvio	722 067 000
2013 talousarvio	723 774 000
2012 tilinpäätös	715 160 439

30. Aikuiskoulutus

20. *Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 23 147 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 2 200 000 euroa talousarvioesityksen 25 347 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 29.20.30.

2014 talousarvio	23 147 000
2013 talousarvio	25 347 000
2012 tilinpäätös	25 747 000

32. *Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 124 843 000 euroa.

Oppisopimusopiskelijoiden enimmäismäärä ammatillisessa lisäkoulutuksessa on 22 120. Oppisopimuksena järjestettävän ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen yksikköhinta on 3 268,70 euroa ja muun ammatillisen lisäkoulutuksen 2 360,73 euroa opiskelijaa kohden.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Lisäys 7 500 000 euroa talousarvioesityksen 117 343 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 32.30.51 oppisopimuskoulutuksen lisäkoulutuksen lisäämiseksi.

2014 talousarvio	124 843 000
2013 I lisätalousarvio	49 000
2013 talousarvio	116 494 000
2012 tilinpäätös	131 003 006

33. *Nuorten aikuisten osaamisohjelma* (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

2) enintään 40 000 000 euroa valtionavustuksina näyttötutkintoon valmistavaan ammatilliseen peruskoulutukseen, ammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen ja erikoisammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen, tutkintotilaisuuksien järjestämiseen sekä tuki-, ohjaus- ja neuvontapalveluihin. Rahoitusta voidaan käyttää tutkinnon osien suorittamiseen.

Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opiskelijatyövuosia on enintään 1 150. Oppisopimusopiskelijoiden enimmäismäärä ammatillisessa lisäkoulutuksessa on enintään 1 000. Oppisopimuksena järjestettävän ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen yksikköhinta on 3 268,70 euroa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäisen kappaleen kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 2) ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Hallitus antaa eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) väliaikaiseksi muuttamiseksi siten, että nuorten aikuisten osaamisohjelmaan osoitettuja määrärahoja voitaisiin myöntää valtionavustuksena oppilaitosmuotoiseen näyttötutkintoon valmistavaan ammatilliseen peruskoulutukseen, ammattitutkintoon valmistavaan ja erikoisammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen sekä tutkintotilaisuuksiin.

Lisäämällä valtionavustuksia 34 000 000 eurolla ja vähentämällä vastaavasti valtionosuuksia pyritään vahvistamaan ja laajentamaan kohderyhmän tarpeisiin soveltuvaa koulutustarjontaa sekä koulutuksen järjestäjien mahdollisuuksia tukea opiskelijoita heidän opinnoissaan.

Tavoitteena on, että valtionosuusrahoitteisessa, oppisopimusmuotoisena toteutetussa

ammattillisessa lisäkoulutuksessa vuonna 2014 aloittaisi 700 opiskelijaa. Vuonna 2013 aloittaneita ja opintojaan vuonna 2014 jatkavia olisi vastaavasti 300 opiskelijaa.

Valtionosuusrahoitteisessa oppilaitosmuotoisessa ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa jatkaisi vuodelta 2013 opintojaan vuonna 2014 noin 1 000 opiskelijaa. Valtionavustuksella näyttötutkintoon

valmistavassa ammattillisessa peruskoulutuksessa ja ammatti- tai erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa aloittaisi vuonna 2014 noin 3 300 opiskelijaa.

2014 talousarvio	52 000 000
2013 talousarvio	27 000 000

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valtuus

Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin ja Akatemian rahoittamaan tutkimuksen edistämiseen saa vuonna 2014 hyväksyä sitoumuksia 280 016 000 euron arvosta. Valtuudesta vähintään 10 000 000 euroa on tarkoitettu kansallisen ja kansainvälisen tason tutkimusinfrastruktuurien vahvistamiseen ja vähintään 10 000 000 euroa on tarkoitettu tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelman (ICT) toteuttamiseen. Lisäksi mikäli vuoden 2013 myöntämismäärä on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta hyväksyä sitoumuksia vuonna 2014.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen luvun päätösosan valtuuskohdan ensimmäisen kappaleen.

Valtuuden lisäys 2 000 euroa talousarvioesityksen 280 014 000 euroon nähden aiheutuu momentille 29.40.51 tehdystä lisäyksestä.

01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 332 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 27 000 euroa talousarvioesityksen 12 305 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	12 332 000
2013 IV lisätalousarvio	-26 000
2013 talousarvio	12 455 000
2012 tilinpäätös	12 958 000

02. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 102 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 43 000 euroa talousarvioesityksen 19 059 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	19 102 000
2013 IV lisätalousarvio	-34 000
2013 talousarvio	19 588 000
2012 tilinpäätös	19 406 000

03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 999 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 2 013 000 euroon nähden on 14 000 euroa, missä on otettu

huomioon vähennyksenä 17 000 euroa siirtoma-
momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutki-
mus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 3 000
euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	1 999 000
2013 IV lisätalousarvio	-13 000
2013 talousarvio	2 055 000
2012 tilinpäätös	2 049 000

04. Varastokirjaston toimintamenot (siirto-
määräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa
1 869 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talous-
arvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 3 000 euroa talousarvioesityksen
1 866 000 euroon nähden aiheutuu palkkaus-
ten tarkistuksista.

2014 talousarvio	1 869 000
2013 IV lisätalousarvio	-3 000
2013 talousarvio	1 621 000
2012 tilinpäätös	1 609 000

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset
menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 31 964 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talous-
arvioesityksen momentin päätösosan ensim-
mäisen kappaleen.

Lisäys 600 000 euroa talousarvioesityksen
31 364 000 euroon nähden aiheutuu momenttil-
le 29.40.66 ehdotetun siirron poistamisesta.

2014 talousarvio	31 964 000
2013 III lisätalousarvio	200 000
2013 talousarvio	35 431 000
2012 tilinpäätös	30 526 000

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan
(siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 884 643 000 eu-
roa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talous-
arvioesityksen momentin päätösosan ensim-
mäisen kappaleen.

Vähennys 8 615 000 euroa talousarvioesi-
tyksen 1 893 258 000 euroon nähden aiheutuu
yliopistoindeksin muutosennusteen alenemi-
sestä 1,4 prosenttiin saavutetun työmarkkina-
ratkaisun johdosta. Talousarvioesityksen mää-
räraha perustui yliopistoindeksin ennustettuun
1,9 prosentin nousuun.

2014 talousarvio	1 884 643 000
2013 talousarvio	1 862 922 000
2012 tilinpäätös	1 832 287 000

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat
(arviomääräraha)

Momentille myönnetään 143 809 000 eu-
roa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talous-
arvioesityksen momentin päätösosan ensim-
mäisen kappaleen.

Lisäys 2 000 euroa talousarvioesityksen
143 807 000 euroon nähden aiheutuu palkka-
usten tarkistuksista.

2014 talousarvio	143 809 000
2013 IV lisätalousarvio	-27 000
2013 talousarvio	238 592 000
2012 tilinpäätös	251 695 000

53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voitto-
varat tieteen edistämiseen (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

3) Suomen Akatemian käytettäväksi myön-
tämismäärärahaan sisällyttömänä enintään
4 066 000 euroa 1-vuotisiin hankkeisiin: kan-
sainvälisten järjestöjen rahoitusosuuksista ai-
heutuvien menojen maksamiseen, tutkimusra-
hoituksen tietojärjestelmien kehittämis- ja yl-
läpitomaksuihin sekä muihin 1-vuotisiin
hankkeisiin.

Selvitysosa: Päätösosan kohta 3) kor-
vaa talousarvioesityksen momentin päätösosan
toisen kappaleen kohdan 3).

2014 talousarvio	103 213 000
2013 talousarvio	102 191 000
2012 tilinpäätös	101 155 735

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 788 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen maksusuuksien maksamiseen Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskukselle (CERN), Euroopan eteläiselle observatoriolle (ESO), Euroopan molekyylibiologian laboratoriolle (EMBL), Euroopan molekyylibiologian konferenssille (EMBC), Euroopan Yliopistoinstituutille (EUI) ja eurooppalaiselle synkroton-

isäteilykeskukselle (ESRF) sekä vastaaville kansainvälisille tieteellisille järjestöille.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 600 000 euroa talousarvioesityksen 18 388 000 euroon nähden aiheutuu momentilta 29.40.20 ehdotetun siirron poistamisesta. Euroopan antiprotoni- ja ionitutkimuslaitoksen (FAIR) jäsenmaksu ei tule maksettavaksi vielä vuonna 2014.

2014 talousarvio	17 788 000
2013 IV lisätalousarvio	101 000
2013 talousarvio	17 334 000
2012 tilinpäätös	16 987 916

70. Opintotuki

01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 705 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 2 000 euroa talousarvioesityksen 703 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	705 000
2013 IV lisätalousarvio	-2 000
2013 talousarvio	703 000
2012 tilinpäätös	696 000

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 781 256 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 798 275 000 euroon nähden on 17 019 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 519 000 euroa indeksiennusteen tarkistuksesta johtuen ja 20 000 000 euroa opintorahan käytön jäämisestä arvioitua alhaisemmaksi ja lisäyksenä 3 500 000 euroa opintorahan määrien korottamisesta noin 11 prosentilla 1.8.2014 lukien korkeakouluopiskelijoilla, jotka aloittavat korkeakouluopinnot ensimmäistä kertaa 1.8.2014 tai sen jälkeen. Opintotukeen oikeuttavaa aikaa lyhennetään vastaavasti.

Hallitus antaa eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen opintotukilain (65/1994) muuttamiseksi.

2014 talousarvio	781 256 000
2013 talousarvio	798 000 000
2012 tilinpäätös	734 550 379

80. Taide ja kulttuuri

<p><i>01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintameno</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 511 000 euroa. <i>Selvitysosa</i>: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen. Lisäys 11 000 euroa talousarvioesityksen 4 500 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p>	<p>2014 talousarvio 19 543 000 2013 IV lisätalousarvio -45 000 2013 III lisätalousarvio 1 510 000 2013 I lisätalousarvio 320 000 2013 talousarvio 22 728 000 2012 tilinpäätös 21 459 000</p>
<p>2014 talousarvio 4 511 000 2013 IV lisätalousarvio -11 000 2013 talousarvio 4 919 000 2012 tilinpäätös 4 893 000</p>	<p><i>05. Näkövammaisten kirjaston toimintameno</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 812 000 euroa. <i>Selvitysosa</i>: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen. Lisäys 12 000 euroa talousarvioesityksen 5 800 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p>
<p><i>03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintameno</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 723 000 euroa. <i>Selvitysosa</i>: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen. Lisäys 11 000 euroa talousarvioesityksen 2 712 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p>	<p>2014 talousarvio 5 812 000 2013 IV lisätalousarvio -8 000 2013 talousarvio 6 385 000 2012 tilinpäätös 6 464 000</p>
<p>2014 talousarvio 2 723 000 2013 IV lisätalousarvio 93 000 2013 I lisätalousarvio 200 000 2013 talousarvio 2 644 000 2012 tilinpäätös 2 905 000</p>	<p><i>06. (29.80.06 ja 07) Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintameno</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 351 000 euroa. <i>Selvitysosa</i>: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen. Lisäys 16 000 euroa talousarvioesityksen 7 335 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p>
<p><i>04. Museoviraston toimintameno</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 543 000 euroa. <i>Selvitysosa</i>: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen. Lisäys 70 000 euroa talousarvioesityksen 19 473 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.</p>	<p>2014 talousarvio 7 351 000 2013 IV lisätalousarvio 39 000 2013 talousarvio 7 611 000 2012 tilinpäätös 7 664 000</p>

20. *Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 650 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys 350 000 euroa talousarvioesityksen 16 300 000 euroon nähden aiheutuu valtion kiinteistöstrategian mukaisen kiinteistöjen hallinnan siirrosta Senaatti-kiinteistöille johtuvista kustannuksista.

2014 talousarvio 16 650 000

52. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat taiteen edistämiseen* (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

11) enintään 37 877 000 euron valtionavustuksen maksamiseen Suomen Kansallisoppe-
ran säätiölle ja enintään 11 391 000 euron valtionavustuksen maksamiseen Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiön käyttökustannuksiin, enintään 12 573 000 euroa Kansallisgallerian säätiölle sekä yhteensä enintään 1 160 000 euroa avustusten maksamiseen Cultura-säätiölle sekä Espoon kaupungille kirjaston erityistehtävän hoitamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan kohta 11) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 11).

Päätösosaan tehdyn muutoksen johdosta selvitysosan Määrärahan arvioitu käyttö -taulukko muuttuu seuraavaksi:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Elokuvan tuotantoon, jakeluun ja esitystekniikan kehittämiseen	22 915 000
Elokuvakulttuurin edistämiseen	2 262 000
Lasten ja nuorten elokuvakulttuurin kehittämiseen	1 354 000
Kirjallisuuden edistämiseen	2 577 000
Kuvataiteen edistämiseen	2 116 000
Näyttämötaiteen edistämiseen	3 880 000
Rakennustaiteen edistämiseen	404 000
Säveltaiteen edistämiseen	4 605 000
Muotoilun edistämiseen	875 000
Tanssitaiteen edistämiseen	1 440 000
Valokuvataiteen edistämiseen	759 000
Sirkustaiteen edistämiseen	558 000

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Mediataiteen edistämiseen	209 000
Sarjakuvataiteen edistämiseen	194 000
Valtion julkisten rakennusten taidehankintoihin ja valtion taidekokoelmien hoitoon	1 044 000
Muu taiteenalojen edistäminen	2 140 000
Apurahat ja palkinnot	1 528 000
Kansallisgallerialle	12 573 000
Cultura-säätiölle ja kirjastotehtävän hoitamiseen	1 160 000
Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiölle	11 391 000
Suomen Kansallisoppe- ran Säätiölle	37 877 000
Suomen elokuvasäätiölle	2 007 000
Rahoituslain mukaisiin valtion- osuuksiin ja -avustuksiin teattereille ja orkestereille	40 231 000
Kirjastotoimen valtionavustuksiin ja kehittämistoimiin	4 887 000
Rahoituslain mukaisiin valtion- osuuksiin museoille	19 380 000
Museot ja kulttuuriperintö	9 086 000
Seuratalojen korjausavustuksiin ja valistustyöhön	1 789 000
Alueelliseen taiteen edistämiseen	15 092 000
Taiteen edistämiskeskuksen valtion- avustuksiin ja kehittämistoimiin	7 169 000
Saamelaisen taiteen ja kulttuurin edistämiseen	369 000
Kulttuuripolitiikan kehittämiseen	5 842 000
Kulttuurivientiin ja kansainväliseen yhteistyöhön	7 927 000
Kulttuuriin digitaalisessa ympäristössä	1 930 000
Kulttuurin kansainvälisiin suur- tapahtumiin	500 000
Kulttuuri-instituuttien valtion- avustuksiin	4 545 000
Ystävyyssseurojen valtionavustuksiin	1 934 000
Eräiden kansainvälisten sopimusten toimeenpanoon	407 000
Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi	2 113 000
Yhteensä	237 069 000

2014 talousarvio	237 069 000
2013 talousarvio	224 821 000
2012 tilinpäätös	222 397 234

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 30 696 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 59 000 euroa talousarvioesityksen 30 637 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	30 696 000
2013 IV lisätalousarvio	-61 000
2013 talousarvio	31 012 000
2012 tilinpäätös	28 899 000

02. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 153 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 24 000 euroa talousarvioesityksen 6 129 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	6 153 000
2013 IV lisätalousarvio	-25 000
2013 talousarvio	6 089 000
2012 tilinpäätös	6 593 000

03. Maaseutuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 27 021 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 37 000 euroa talousarvioesityksen 26 984 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	27 021 000
2013 IV lisätalousarvio	-38 000
2013 talousarvio	27 487 000
2012 tilinpäätös	26 382 000

04. Lautakuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 597 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 000 euroa talousarvioesityksen 595 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	597 000
2013 IV lisätalousarvio	-2 000
2013 talousarvio	895 000
2012 tilinpäätös	886 000

20. Maatalous

01. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 188 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 32 661 000 euroon nähden on 473 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 570 000 euroa (sisältäen yhden henkilötyövuoden vähennyksen) siirtona momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 97 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	32 188 000
2013 IV lisätalousarvio	-76 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	31 830 000
2012 tilinpäätös	34 315 000

40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

3) vuodelta 2014 maksettavan Ahvenanmaan maakunnan luonnonhaittakorvauksen kansallisen lisäosan maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan kohta 3) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 3).

EU:n ohjelmakausien (2007—2013 ja 2014—2020) vaihdokseen liittyen on arvioitu tukijärjestelmien toimeenpanoa Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan välillä. Tämän perusteella ehdotetaan Ahvenanmaan maakunnan luonnonhaittakorvauksen kansallisen lisäosan rahoittamista vuonna 2014 momentilta 30.20.40. Lisäosan määräksi arvioidaan 800 000 euroa. Aikaisempina vuosina vastaava tuki on rahoitettu Ahvenanmaan budjetista. Vastaavasti arvioidaan muuhun kansalliseen tukeen tarvittavan 800 000 euroa vähemmän varoja.

2014 talousarvio	498 800 000
2013 talousarvio	511 000 000
2012 tilinpäätös	544 000 000

43. Maatalouden ympäristötuki, eläinten hyvinvointia edistävät tuet ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 2 v)

Selvitysosa: Talousarvioesitykseen nähden määrärahan perusteita muutetaan siten, että EU:n rahoitusosuutta lisätään 31,0 milj. eurolla ja valtion osuutta vähennetään 31,0 milj. eurolla. Määrärahan kokonaismäärä ei muutu.

Suomen ehdotus Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaksi on valmistumassa. Siinä EU:n rahoitusosuus on nousemassa talousarvioesityksessä arvioituun verrattuna. Tämän perusteella valtion rahoitusosuutta voidaan alentaa 31 milj. eurolla talousarvioesityksessä arvioidusta 261,371 milj. euron tasosta 231,415 milj. euroon (sisältäen kokonaan kansallisesti rahoitettavan maatalouden ympäristötuen 1,044 milj. euroa) ja vastaavasti EU:n rahoitusosuutta lisätä 31 milj. eurolla talousarvioesityksessä arvioidusta 106,914 milj. euron tasosta 137,914 milj. euroon vuonna 2014. Ohjelmakauden 2014—2020 EU-osarahoitusprosentti selviää, kun komissio on hyväksynyt Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman.

2014 talousarvio	369 329 000
2013 I lisätalousarvio	15 064 000
2013 talousarvio	364 329 000
2012 tilinpäätös	363 250 000

44. Luonnonhaittakorvaus (siirtomääräraha 2 v)

Selvitysosa: Talousarvioesitykseen nähden määrärahan perusteita muutetaan siten, että EU:n rahoitusosuutta lisätään 39,0 milj. eurolla ja valtion osuutta vähennetään 39,0

milj. eurolla. Määrärahan kokonaismäärä ei muutu.

Suomen ehdotus Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaksi on valmistumassa. Siinä EU:n rahoitusosuus on nousemassa talousarvioesityksessä arvioituun verrattuna. Tämän perusteella valtion rahoitusosuutta voidaan alentaa 39,0 milj. eurolla talousarvioesityksessä arvioidusta 304,325 milj. euron tasosta 265,325 milj. euroon ja vastaavasti EU:n rahoitusosuutta lisätä 39,0 milj. eurolla talousarvioesityksessä arvioidusta 118,348

milj. euron tasosta 157,348 milj. euroon vuonna 2014. Ohjelmakauden 2014—2020 EU-osarahoitusprosentti selviää, kun komissio on hyväksynyt Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman.

2014 talousarvio	422 673 000
2013 I lisätalousarvio	-11 000 000
2013 talousarvio	422 673 000
2012 tilinpäätös	422 673 000

30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu

01. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 41 521 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 41 391 000 euroon nähden on 130 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 14 000 euroa siirtona momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 144 000 euroa palkkausten tarkistuksista johdettua.

2014 talousarvio	41 521 000
2013 IV lisätalousarvio	-93 000
2013 talousarvio	41 783 000
2012 tilinpäätös	41 676 000

20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

4) valtionapujen myöntämiseen Tampereen yliopistolle käytettäväksi eläinkokeita korvaavien vaihtoehtoisten tutkimusmenetelmien kehittämiseen.

Selvitysosa: Päätösosan kohta 4) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 4).

Muutoksella mahdollistetaan määrärahan myöntäminen Tampereen yliopistolle (FICAM, vaihtoehtomenetelmakeskus eläinkokeille) eläinkokeettomien menetelmien edistämiseen ja siihen liittyvään tutkimukseen, ja tuetaan hallitusohjelman tavoitetta edistää eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistä. Tarkoitukseen arvioidaan käytettävän 100 000 euroa. Vastaavasti vähennetään muihin valtionapuihin käytettäväksi arvioitua erää.

2014 talousarvio	4 730 000
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	4 730 000
2012 tilinpäätös	4 492 450

40. Kala-, riista- ja porotalous

<i>01. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	mus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 47 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.	
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 104 000 euroa.		
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	2014 talousarvio	17 104 000
	2013 IV lisätalousarvio	-41 000
	2013 I lisätalousarvio	—
Muutos talousarvioesityksen 17 214 000 euroon nähden on 110 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 157 000 euroa siirtona momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutki-	2013 talousarvio	17 478 000
	2012 tilinpäätös	17 478 000

60. Metsätalous

<i>01. Metsätutkimuslaitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	mus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 122 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.	
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 44 141 000 euroa.		
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	2014 talousarvio	44 141 000
	2013 IV lisätalousarvio	-122 000
	2013 I lisätalousarvio	—
Muutos talousarvioesityksen 44 753 000 euroon nähden on 612 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 734 000 euroa siirtona momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutki-	2013 talousarvio	44 302 000
	2012 tilinpäätös	44 268 000

70. Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastrukturi

<i>01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2014 talousarvio	50 463 000
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 50 463 000 euroa.	2013 IV lisätalousarvio	-155 000
	2013 talousarvio	51 052 000
	2012 tilinpäätös	53 934 000
<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.		
Lisäys 180 000 euroa talousarvioesityksen 50 283 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.	<i>02. Geodeettisen laitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	
	Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 499 000 euroa.	
	<i>Selvitysosa:</i> Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.	

30.70

55

Muutos talousarvioesityksen 5 574 000 euroon nähden on 75 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 91 000 euroa siirtona momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 16 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.	2014 talousarvio	5 499 000
	2013 IV lisätalousarvio	-14 000
	2013 talousarvio	5 628 000
	2012 tilinpäätös	5 524 000

Pääluokka 31 LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 20 721 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 34 000 euroa talousarvioesityksen 20 687 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	20 721 000
2013 IV lisätalousarvio	-36 000
2013 talousarvio	20 767 000
2012 tilinpäätös	21 168 000

10. Liikenneverkko

01. Liikenneviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 86 154 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 86 079 000 euroon nähden on 75 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 60 000 euroa yhden henkilötövuoden palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentille 32.01.02 ja lisäyksenä 135 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen. Määrärahasiirrolla on tarkoitus vahvistaa valtakunnallisen liikenteen asiakaspalveluksen resursseja, koska Liikenneviraston rata- ja vesiväyliä koskevien asiakasyhteydenottojen

hoito siirretään Pirkanmaan ELY-keskuksen asiakaspalvelukeskukselle.

2014 talousarvio	86 154 000
2013 IV lisätalousarvio	-148 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	86 503 000
2012 tilinpäätös	87 919 000

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

5) rautatieliikenteessä tarvittavien maa-alueiden ja niillä sijaitsevien rakenteiden sekä varusteiden ja laitteiden harkinnanvaraiseen hankintaan enintään 2 100 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosan kohta 5) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 5).

2014 talousarvio	987 484 000
2013 III lisätalousarvio	25 000 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	944 235 000
2012 tilinpäätös	952 265 000

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Valtuus tehdä sitoumuksia uusiin väylähankkeisiin: Liikennevirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia alla olevassa taulukossa yksilöityihin hankkeisiin siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja enintään taulukossa mainittu määrä (sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä):

Uudet väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä (euroa)
Vt 4 Rovaniemen kohta	25 000 000
Vt 5 Mikkelin kohta	27 000 000
Mt 101 Kehä I parantaminen	32 000 000
Keski-Pasila, länsiraide	40 000 000

Selvitysosa: Päätösosan valtuuskohta korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohtaan ensimmäisen ja toisen kappaleen ja Uudet väylähankkeet -taulukon.

Päätösosaan tehdyn muutoksen johdosta Hanke-erittely ja Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot -taulukko muuttuvat seuraaviksi:

Hanke-erittely

			Sopimus- valtuus/ kustannus- arvio milj. €	Ulkopuolisen rahoituksen osuus valuudesta milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha v. 2014 milj. €	Rahoitus- tarve myöhemmin milj. €
	Hyväksytty	Valmis liikenteelle					
Käynnissä olevat väylähankkeet							
Tiehankeet							
Vt 6 Lappeenranta—Imatra	TA 2007	2011	177,0		168,9	1,1	7,0
Kt 51 Kirkkonummi— Kivenlahti	TA 2007	2013	80,0		72,9	7,1	-
Vt 5 Päiväranta—Vuorela	LTA I 2009	2014	90,0		86,3	3,7	-
Vt 6 Joensuun kohta	LTA I 2009	2012	47,1	2,1	46,0	1,1	-
E18 Haminan ohikulkutie	TA 2011	2015	180,0		120,2	32,7	22,1
Vt 8 Sepänkylän ohikulkutie	TA 2011	2014	55,0		43,9	7,1	4,0
Vt 19 Seinäjoen itäinen ohikulkutie	TA 2011	2016	63,0		12,8	18,3	31,9
E18 Koskenkylä—Kotka erillishanke	TA 2012	2015	33,0	15,5	4,0	17,0	12,0
Vt 8 Turku—Pori	LTA 2013	2018	102,5	2,5	5,5	20,0	77,0
Länsimetron liityntäyhteydet	LTA 2013	2015	14,5	1,4	-	8,0	6,5

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus- valtuus/ kustannus- arvio milj. €	Ulkopuolisen rahoituksen osuus valtuudesta milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha v. 2014 milj. €	Rahoitus- tarve myöhemmin milj. €
Ratahankkeet							
Kehärata	TA 2009/ LTA	2015	474,0	22,5	392,4	77,3	4,3
Pohjanmaan rata	TA 2011/ LTA III 2011	2017	654,0		248,0	156,2	249,8
Vesiväylähankkeet							
Pietarsaaren meriväylä	TA 2009	2015	11,4		5,8	2,4	3,2
Uudenkaupungin meriväylä	TA 2011	2014	11,0		5,0	6,0	-
Yhteiset väylähankkeet							
Pisara-radnan suunnittelu	TA 2012	2016		6,8	17,0	10,0	13,0
Muu kehittämisen hanke- suunnittelu					15,0	5,0	
Keskeneräiset väylä- hankkeet yhteensä			1 992,5	50,8	1 243,7	373,0	430,8
Uudet väylähankkeet							
Vt 4 Rovaniemen kohta	TA 2014	2016	25,0	2,0	-	5,0	20,0
Vt 5 Mikkelin kohta	TA 2014	2017	27,0	3,0	-	2,0	25,0
Mt 101 Kehä I parantaminen	TA 2014	2018	32,0	-	-	6,0	26,0
Keski-Pasila, länsiraide	TA 2014	2018	40,0	-	-	5,0	35,0
Uudet väylähankkeet yhteensä			124,0	5,0	-	18,0	106,0
Keskeneräiset ja uudet väylähankkeet yhteensä			2 116,5	55,8	1 243,7	391,0	536,8

Uuden hankkeen perusteluna esitetään seuraavaa:

Keski-Pasila, länsiraide

Raiteen rakentaminen liittyy Senaatti-kiinteistöille esitettävään oikeuteen luovuttaa YIT Rakennus Oy:lle 2,3 ha:n suuruiset määräalat Keski-Pasilaan kaavoitettavan Keskustakorttelin rakentamiseksi ja alueen kehittämiseksi. Alueen kehittäminen suunnitellun mukaisesti edellyttää läntisen lisäraiteen rakentamista ja siihen liittyviä raiteistomuutoksia sekä asemarakennuksen liukuportaiden ja muiden joukkoliikennettä palvelevien yhteisten tilojen rakentamista. Kehittämistoimet on tarkoitus toteuttaa vuosina 2014—2019. Lisälaituriraiteen ja

laiturin kustannukset ovat 30 milj. euroa. Lisäksi hankkeessa uusitaan asemarakennuksen liukuportaat ja rakennetaan lisäliukuportaat laiturille sekä rakennetaan joukkoliikennettä palvelevia yhteisiä ratkaisuja. Alustavan arvioiden mukaan tämän hankeosion kokonaiskustannukset ovat 30 milj. euroa, josta valtion osuus on 10 milj. euroa. Näiden kehittämistoimien myötä Pasilan aseman kapasiteetti kaksinkertaistuu nykyliikenteeseen verrattuna. Valtion rahoitusosuus Keski-Pasilan kehittämistoimiin on yhteensä 40 milj. euroa. Valtiolle arvioidaan aiheutuvan menoja 5 milj. euroa vuonna 2014. Loput menot ajoittuvat vuosille 2015—2019.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2014	2015	2016	2017—	Yhteensä vuodesta 2014 lähtien
Keskeneräiset väylähankkeet	358 041	254 010	81 505	82 770	776 326
Uudet väylähankkeet	18 000	12 000	41 000	53 000	124 000
Väylähankkeet yhteensä	376 041	266 010	122 505	135 770	900 326

2014 talousarvio	391 041 000
2013 IV lisätalousarvio	2 017 000
2013 I lisätalousarvio	5 586 000
2013 talousarvio	361 700 000
2012 tilinpäätös	454 525 000

20. Liikenteen viranomaispalvelut

01. Liikenteen turvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 47 613 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 52 356 000 euroon nähden on 4 743 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 4 785 000 euroa katsastus- ja yksittäishyväksyntätehtävien

järjestämistä koskevan lainsäädännön voimaantulon siirtymisestä vuoden alusta 1.7.2014 johtuen ja lisäyksenä 42 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	47 613 000
2013 IV lisätalousarvio	-29 000
2013 talousarvio	42 591 000
2012 tilinpäätös	40 502 000

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

46. Alusinvestointien ympäristötuki (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Vuonna 2014 saa tehdä vuonna 2013 myönnetyn valtuuden mukaisia sitoumuksia varustamoiden alusinvestointien ympäristötukien myöntämisestä siltä osin kuin valtuutta ei ole käytetty.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

2014 talousarvio	20 000 000
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	38 000 000
2012 tilinpäätös	2 000 000

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 101 273 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 500 000 euroa talousarvioesityksen 100 773 000 euroon nähden aiheutuu joukkoliikenteen lipputulojen ja menojen kasvusta.

2014 talousarvio	101 273 000
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	100 243 000
2012 tilinpäätös	99 262 000

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

60. Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 507 948 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 2 552 000 euroa talousarvioesityksen 510 500 000 euroon nähden aiheutuu YLE-indeksin päivityksestä elokuusta marraskuuhun 2013.

2014 talousarvio	507 948 000
2013 talousarvio	500 000 000

50. Tutkimus

01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 47 366 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 47 593 000 euroon nähden on 227 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 330 000 euroa siirtona momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutki-

mus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 103 000 euroa palkkausten tarkistuksista johdettua.

2014 talousarvio	47 366 000
2013 IV lisätalousarvio	-79 000
2013 III lisätalousarvio	1 500 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	45 776 000
2012 tilinpäätös	43 142 000

Pääluokka 32 TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenuot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 54 110 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 53 645 000 euroon nähden on 465 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 370 000 euroa viiden henkilötyövuoden palkkaus- ja muiden menojen siirtona momentilta 32.70.03, 115 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen ja vähennyksenä 20 000 euroa puolen henkilötyövuoden palkkaus- ja muiden menojen siirtona momentille 32.01.02.

2014 talousarvio	54 110 000
2013 IV lisätalousarvio	-121 000
2013 I lisätalousarvio	6 305 000
2013 talousarvio	54 632 000
2012 tilinpäätös	54 675 000

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenuot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 215 897 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 214 139 000 euroon nähden on 1 758 000 euroa, mistä

581 000 euroa aiheutuu 13 henkilötyövuoden palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentilta 32.30.01, 20 000 euroa puolen henkilötyövuoden palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentilta 32.01.01, 60 000 euroa yhden henkilötyövuoden palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentilta 31.10.01, 250 000 euroa siirrosta momentilta 32.01.21 talousapuneuvonnan rahoitukseen ja 847 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	215 897 000
2013 IV lisätalousarvio	-629 000
2013 I lisätalousarvio	6 677 000
2013 talousarvio	209 156 000
2012 tilinpäätös	212 670 000

21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 119 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 250 000 euroa talousarvioesityksen 6 369 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 32.01.02 talousapuneuvonnan rahoitukseen.

2014 talousarvio	6 119 000
2013 talousarvio	4 777 000
2012 tilinpäätös	4 426 000

20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

01. *Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 37 974 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 38 082 000 euroon nähden on 108 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 196 000 euroa siirtoma momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 88 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	37 974 000
2013 IV lisätalousarvio	-81 000
2013 talousarvio	39 395 000
2012 tilinpäätös	40 623 000

02. *Teknologian tutkimuskeskus VTT:n toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 91 039 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

5) enintään 6 390 000 euroa uusiutuvien energialähteiden koetoimintalaitteiden investointeihin ja käyttöönottoon.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 5) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 5).

Muutos talousarvioesityksen 86 125 000 euroon nähden on 4 914 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 6 390 000 euroa uusiutuvien energialähteiden koetoimintalaitteiden investointeihin ja käyttöönottoon, 102 000 euroa palkkausten tarkistuksiin ja vähennyksenä 1 578 000 euroa (sisältäen yhden henkilötyövuoden vähennyksen) siirtoma momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan.

Vuoden 2012 talousarviossa myönnetystä määrärahasta peruutettiin 4 390 000 euroa ja vuoden 2013 talousarviossa myönnetystä määrärahasta vähennettiin 2 000 000 euroa vuoden 2013 neljännessä lisätalousarvioesityksessä. Määrärahat budjetoidaan uudelleen vuodelle 2014 uusiutuvien energialähteiden koetoimintalaitteiden investointeihin ja käyttöönottoon.

2014 talousarvio	91 039 000
2013 IV lisätalousarvio	-2 147 000
2013 talousarvio	91 334 000
2012 tilinpäätös	93 983 000

05. *Mittatekniikan keskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 934 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 5 956 000 euroon nähden on 22 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 39 000 euroa siirtoma momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 17 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	5 934 000
2013 IV lisätalousarvio	-13 000
2013 talousarvio	5 978 000
2012 tilinpäätös	5 953 000

06. *Innovaatiorahoituskeskus Tekesin toimintamenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 884 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 54 000 euroa talousarvioesityksen 40 830 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

2014 talousarvio	40 884 000
2013 IV lisätalousarvio	-65 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	40 704 000
2012 tilinpäätös	42 680 000

07. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 037 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 6 000 euroa talousarvioesityksen 10 031 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	10 037 000
2013 IV lisätalousarvio	-6 000
2013 talousarvio	11 097 000
2012 tilinpäätös	10 361 000

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Valtuus

Mikäli vuoden 2013 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vielä vuonna 2014.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

5) työelämän kehittämishankkeisiin, jotka voivat olla myös kuntien ja kuntayhtymien, yleishyödyllisten yhteisöjen sekä valtion budjettitalouden virastojen ja laitosten työelämän kehittämishankkeita

9) julkisen toiminnan laatua ja kustannustehokkuutta kohottaviin innovaatioihin liittyvien julkisten hankintojen valmisteluun ja toteutukseen kunnissa ja kuntayhtymissä, yleishyödyllisissä yhteisöissä, valtion virastoissa ja laitoksissa sekä muissa hankintalain (348/2007) mukaisissa hankintayksiköissä.

Selvitysosa: Päätösosan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen mo-

mentin päätösosan valtuuskohdan toiseksi kappaleeksi ja päätösosan kohdat 5) ja 9) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdat 5) ja 9).

Valtuuskohdan muutos mahdollistaa avustusten myöntämispäätökset määrällä, joka vastaa vuonna 2013 käyttämättä jäänyttä myöntämisvaltuutta.

Työelämän kehittämishankkeisiin ja innovatiivisiin julkisiin hankintoihin täydennetään määrärahan käyttäjiksi myös julkiset organisaatiot vastaavasti kuin talousarvioesityksen momentin päätösosan muissa kohdissa.

2014 talousarvio	405 320 000
2013 III lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	-600 000
2013 talousarvio	431 270 000
2012 tilinpäätös	431 513 978

42. Innovaatiokeskittymien kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

1) Innovatiiviset kaupungit -ohjelman toteutukseen, ml. myös kuntien, kuntayhtymien, yleishyödyllisten yhteisöjen ja valtion virastojen ja laitosten tähän liittyvät toimenpiteet.

Selvitysosa: Päätösosan kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 1).

Innovatiiviset kaupungit -ohjelmaan täydennetään määrärahan käyttäjiksi myös julkiset organisaatiot.

2014 talousarvio	10 300 000
2013 I lisätalousarvio	4 000 000
2013 talousarvio	3 600 000
2012 tilinpäätös	5 100 000

43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)

Valtuus

Mikäli vuoden 2013 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vielä vuonna 2014.

Selvitysosa: Päätösosan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan toiseksi kappaleeksi.

Valtuuskohdan muutos mahdollistaa avustusten myöntämispäätökset määrällä, joka vastaa vuonna 2013 käyttämättä jäänyttä myöntämismisvaluutta.

2014 talousarvio	20 515 000
2013 III lisätalousarvio	500 000
2013 I lisätalousarvio	800 000
2013 talousarvio	21 985 000
2012 tilinpäätös	19 496 626

46. *Laivanrakennuksen innovaatiotuki* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (502/2012) mukaisiin avustuksiin.

Selvitysosa: Momentti palautetaan talousarvioesitykseen.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston asetuksen (502/2012) mukaan avustuksia koskevien sitoumusten myöntämiseen Suomessa rekisteröidylle laivanrakennusyritykselle, laivankorjausyritykselle tai laivakonversioyritykselle uuden alustyyppin kehittämiseen ja suunnitteluun, aluksen innovatiivisiin osiin, jotka voidaan erottaa aluksesta erillisinä osina sekä innovatiivisten tuotanto-, suunnittelu- ja logistiikkamenetelmien kehittämiseen ja toteuttamiseen. Laivanrakennuksen innovaatiotuen myöntäminen perustuu komission tiedonantoon laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskeviksi puitteiksi. Avustuksen on täytettävä tiedonannossa ja Euroopan yhteisöjen komission innovaatiotuen hyväksymistä koskevassa päätöksessä (25.7.2012) tarkoitetut edellytykset.

Tuen väliaikainen käyttöönotto liittyy laivanrakennusteollisuuden vaikeaan rakenne muutostilanteeseen.

Vuoden 2011 kolmannessa lisätalousarviossa myönnetystä määrärahasta peruutettiin

3 200 000 euroa vuoden 2013 neljännessä lisätalousarvioesityksessä ja budjetoidaan uudelleen vuodelle 2014.

2014 talousarvio	3 200 000
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	23 200 000
2013 talousarvio	2 900 000
2012 tilinpäätös	17 100 000

83. *Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan* (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää valtion lainanannosta sekä valtion takauksesta ja valtion takuusta annetun lain (449/1988), valtioneuvoston asetuksilla tarkemmin säädettävien perusteiden ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1998/2006) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä pääosin nuoria innovatiivisia yrityksiä palvelevien yrityskiihdyttämöjen ja riskipääomarahastoa kokoavien yritysten toiminnan käynnistämiseen.

Valtuus

Mikäli vuoden 2013 myöntämismisvaluutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vielä vuonna 2014.

Selvitysosa: Päätösosan kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen ja päätösosan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan toiseksi kappaleeksi.

Muutos mahdollistaa Vigo-yrityskiihdyttämöille myönnetyn avustuksen korvaamisen lainalla. Yrityskiihdyttämöille vuosittain myönnettävien lainojen summaksi arvioidaan enintään 2 milj. euroa.

Valtuuskohdan muutos mahdollistaa lainojen myöntämispäätökset määrällä, joka vastaa

vuonna 2013 käyttämättä jäänyttä myöntämismäärää.

2014 talousarvio	90 400 000
2013 III lisätalousarvio	3 000 000
2013 talousarvio	108 542 000
2012 tilinpäätös	98 307 073

89. Pääomasijoitus alkavien yritysten pääomasijoitustoimintaan (kiinteä määräraha)

Määrärahaa saa käyttää Innovaatorahoituskeskus Tekesin hallinnoiman, alkaviin yrityk-

siin kohdistuvaa pääomasijoitustoimintaa harjoittavan yhtiön osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen. Sijoitukset tehdään valtion ja yksityisten sijoittajien yhteisten rahastojen kautta. Sijoituksissa valtio voi tyytyä yksityisiä sijoittajia pienempiin tuottoihin tai ottaa suurempia riskejä.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

2014 talousarvio	20 000 000
------------------	------------

30. Työllisyys- ja yrittäjäyyspolitiikka

01. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamäärät (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 156 961 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 157 063 000 euroon nähden on 102 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 581 000 euroa 13 henkilötyövuoden palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentille 32.01.02 ja lisäyksenä 479 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	156 961 000
2013 IV lisätalousarvio	-403 000
2013 I lisätalousarvio	-6 677 000
2013 talousarvio	168 055 000
2012 tilinpäätös	158 692 000

51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 503 475 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

4) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisesti valtion virastoihin ja

laitoksiin palkattavan enintään 1 000 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön muiden palkkauskustannusten kuin lomarahaa korvaamiseen enintään 3 100 euroa kuukaudessa henkilöä kohti sekä sitä vastaavasta lomarahasta ja työn järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 4) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 4).

Vähennys 7 500 000 euroa talousarvioesityksen 510 975 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 29.30.32 oppisopimuspaikkojen lisäämiseen.

Päätösosan toisen kappaleen muutos mahdollistaa lomarahaa maksun työntekijälle tilanteessa, jossa yhden kuukauden palkkauskustannukset lomarahojen vuoksi nousisivat yli 3 100 euron.

2014 talousarvio	503 475 000
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 III lisätalousarvio	25 000 000
2013 I lisätalousarvio	7 790 000
2013 talousarvio	546 464 000
2012 tilinpäätös	513 863 000

40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

01. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 362 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 363 000 euroa Kuluttaja-lehden hankintasuorituksen mukaisesti maksuihin.

Selvitysosa: Päätösojan ensimmäinen ja toinen kappale korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösojan ensimmäisen ja toisen kappaleen.

Lisäys 31 000 euroa talousarvioesityksen 11 331 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

Kuluttaja-lehden tuottaminen lopetetaan viraston omana toimintana. Tehdyn hankintasuorituksen mukaisesti lehti siirtyy ulkoisen toimijan tuottamaksi ja virastosta siirtyy viisi henkilöä uuden toimittajan palvelukseen liikkeenluovutuksena.

2014 talousarvio	11 362 000
2013 IV lisätalousarvio	-27 000
2013 I lisätalousarvio	100 000
2013 talousarvio	10 959 000
2012 tilinpäätös	11 190 000

03. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 133 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösoja korvaa talousarvioesityksen momentin päätösojan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 231 000 euroa talousarvioesityksen 2 364 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 25.10.03. Patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnassa vireillä olevat asiat siirretään markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hallitus on antanut eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain kumoamisesta annetun lain voimaanpanosta.

2014 talousarvio	2 133 000
2013 talousarvio	1 434 000
2012 tilinpäätös	-813 046

04. Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 864 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösoja korvaa talousarvioesityksen momentin päätösojan.

Lisäys 7 000 euroa talousarvioesityksen 1 857 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	1 864 000
2013 IV lisätalousarvio	-7 000
2013 talousarvio	2 213 000
2012 tilinpäätös	2 177 000

05. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 557 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösoja korvaa talousarvioesityksen momentin päätösojan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 47 000 euroa talousarvioesityksen 18 510 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	18 557 000
2013 IV lisätalousarvio	-39 000
2013 talousarvio	18 269 000
2012 tilinpäätös	18 585 000

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

43. *Maakunnan kehittämisasiäraha* (siirtomääräraha 3 v)

Määräraha on lain alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettu maakunnan kehittämisasiäraha.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Muutos johtuu siitä, että hallituksen esityksessä laiksi alueiden kehittämistä ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta on maakunnan kehittämisasiäraha määritelty 2 §:n 3 kohdassa.

2014 talousarvio	5 566 000
2013 talousarvio	11 866 000
2012 tilinpäätös	15 566 000

62. *Maaseudun kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Määräraha on lain alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettuun maaseudun kehittämiseen käytettävä määräraha.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Muutos johtuu siitä, että hallituksen esityksessä laiksi alueiden kehittämistä ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta on maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeet määritelty 2 §:n 4 kohdassa.

2014 talousarvio	2 023 000
2013 talousarvio	2 273 000
2012 tilinpäätös	3 223 000

64. *EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin* (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

2) EU:n ohjelmakauden 2014—2020 investointi, kasvu ja työpaikka -tavoitetta toteuttavan Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020 - Suomen rakennerahasto-ohjelman Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettavien hankkeiden EU- ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen sekä Eurooppalaisen alueellisen yhteistyön ohjelmien ja ENI CBC:n valtion rahoitusosuuden maksamiseen

3) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 Manner-Suomen ESR -ohjelmaa toteuttavien hankkeiden EU- ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen sekä EU:n ohjelmakauden 2014—2020 investointi, kasvu ja työpaikka -tavoitetta toteuttavan Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020 - Suomen rakennerahasto-ohjelman Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavien hankkeiden EU- ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen

8) vähävaraisimmille suunnatun Eurooppalaisen avun rahastosta osarahoitettavan ohjelman EU- ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan kohdat 2), 3) ja 8) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdat 2), 3) ja 8).

Päätösosan kohtien 2) ja 3) muutokset johtavat EU:n ohjelmakauden 2014—2020 investointi, kasvu ja työpaikka -tavoitetta toteutettavan ohjelman nimen muuttamisesta sekä Eurooppalaisen naapurisuuden välineen rajat ylittävän yhteistyöosion (ENI CBC) lisäämisestä kohtaan 2). Päätösosan kohdan 8) muutos mahdollistaa EU-rahoitusosuuden maksamisen Eurooppalaisen avun rahastosta osarahoitettavalle ohjelmalle.

2014 talousarvio	565 590 000
2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	466 937 000
2012 tilinpäätös	495 138 213

60. Energiapolitiikka

01. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 872 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 8 000 euroa talousarvioesityksen 8 864 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	8 872 000
2013 IV lisätalousarvio	-6 000
2013 talousarvio	5 175 000
2012 tilinpäätös	2 325 000

41. LNG-terminaalien investointituki (arvio määräraha)

Valtuus

Mikäli vuoden 2013 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneen osan käyttää vuonna 2014.

Selvitysosa: Päätösosa valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan toiseksi kappaleeksi.

Valtuuskohdan muutos mahdollistaa avustusten myöntämispäätökset määrällä, joka vastaa vuonna 2013 käyttämättä jäänyttä myöntämisvaltuutta.

2014 talousarvio	42 000 000
2013 I lisätalousarvio	5 000 000

44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arvio määräraha)

Momentille myönnetään 144 400 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 10 000 000 euroa talousarvioesityksen 154 400 000 euroon nähden aiheutuu sähkön markkinahinnan muutoksesta ja tuotantotuen maksuaikataulun tarkentumisesta.

2014 talousarvio	144 400 000
2013 IV lisätalousarvio	-30 000 000
2013 talousarvio	125 000 000
2012 tilinpäätös	41 768 005

70. Kotouttaminen

03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 291 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

6) enintään 1 630 000 euroa kotouttamisen osaamiskeskuksen menoihin

7) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan toisen kappaleen kohta 6) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toi-

sen kappaleen kohdan 6) ja päätösoosan toisen kappaleen kohta 7) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdaksi 7).

Vähennys 370 000 euroa talousarvioesityksen 2 661 000 euroon nähden aiheutuu kotouttamisen osaamiskeskuksen viiden henkilötyövuoden palkkaus- ja muiden menojen siirrosta momentille 32.01.01.

2014 talousarvio	2 291 000
2013 talousarvio	661 000
2012 tilinpäätös	661 000

30. *Valtion korvaukset kunnille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 94 180 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 400 000 euroa talousarvioesityksen 92 780 000 euroon nähden aiheutuu pakolaiskiintiön nostamisesta 750 henkilöstä 1 050 henkilöön. Lisäyksestä 500 000 euroa aiheutuu kunnille maksettavista laskennallisista korvauksista ja 900 000 euroa muista kuntakorvauksista.

2014 talousarvio	94 180 000
2013 talousarvio	95 129 000
2012 tilinpäätös	80 810 000

Pääluokka 33 SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 990 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 87 000 euroa talousarvioesityksen 40 903 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	40 990 000
2013 IV lisätalousarvio	-160 000
2013 talousarvio	41 190 000
2012 tilinpäätös	40 262 000

02. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 250 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan.

Lisäys 6 000 euroa talousarvioesityksen 2 244 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	2 250 000
2013 IV lisätalousarvio	120 000
2013 talousarvio	2 243 000
2012 tilinpäätös	2 365 000

03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 548 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan.

Lisäys 11 000 euroa talousarvioesityksen 4 537 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	4 548 000
2013 IV lisätalousarvio	-10 000
2013 talousarvio	4 534 000
2012 tilinpäätös	5 237 000

02. Valvonta

03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 16 277 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 16 372 000 euroon nähden on 95 000 euroa, missä on otettu

huomioon vähennyksenä 125 000 euroa siirtoma momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 30 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	16 277 000
2013 IV lisätalousarvio	-30 000
2013 talousarvio	13 872 000
2012 tilinpäätös	13 960 000

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 771 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 35 000 euroa talousarvioesityksen 11 736 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	11 771 000
2013 IV lisätalousarvio	45 000
2013 talousarvio	12 120 000
2012 tilinpäätös	14 743 000

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 502 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 8 000 euroa talousarvioesityksen 5 494 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	5 502 000
2013 IV lisätalousarvio	-6 000
2013 talousarvio	3 584 000
2012 tilinpäätös	4 147 000

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 67 953 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 68 319 000 euroon nähden on 366 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 548 000 euroa siirtoma momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 182 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	67 953 000
2013 IV lisätalousarvio	-147 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	70 198 000
2012 tilinpäätös	69 796 000

50. Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 36 543 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 299 000 euroa talousarvioesityksen 36 842 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan.

2014 talousarvio	36 543 000
2013 talousarvio	37 964 000
2012 tilinpäätös	37 369 000

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Momentin yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaus- ja muut menot on korva-merkitty KEJO-hankkeelle vuoden 2017 loppuun saakka. Kehyspäätöksessä 27.3.2013 on myönnetty momentilta yhteensä 800 000 euroa vuosille 2014—2016 (400 000 euroa vuodelle 2014, 300 000 euroa vuodelle 2015 ja 100 000 euroa vuodelle 2016) Osatyökykyiset työssä

-hankkeelle. Hankkeelle palkataan hankesuunnitelman mukaisesti määräaikainen projekti-päällikkö ajalle 1.1.2014—31.12.2015, jonka palkkaus ja muut menot tulisi kattaa momentille myönnetystä määrärahasta.

2014 talousarvio	7 730 000
2013 talousarvio	9 326 000
2012 tilinpäätös	10 480 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus ja erät palvelut

51. Lapsilisät (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 486 400 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioehdotuksen 1 483 100 000 euroon nähden on 3 300 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 3 600 000 euroa menoarvion tarkentumisena ja vähennyksenä 300 000 euroa neljän kuukauden työskentelyehdon asettamisesta aiemmin suunnitellun tätä lyhyemmän tosiasiallisen ja aidon työskentelyn sijaan asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin kuulumiseksi työnteon perusteella.

2014 talousarvio	1 486 400 000
2013 talousarvio	1 483 300 000
2012 tilinpäätös	1 481 500 000

52. Erät valtion korvattavat perhe-etuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 300 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 400 000 euroa talousarvioesityksen 2 900 000 euroon nähden aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.

2014 talousarvio	3 300 000
2013 talousarvio	2 500 000
2012 tilinpäätös	2 378 711

53. Sotilasavustus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 800 000 euroa talousarvioesityksen 19 200 000 euroon nähden aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.

2014 talousarvio	20 000 000
2013 talousarvio	20 250 000
2012 tilinpäätös	20 700 000

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 726 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 11 900 000 euroa talousarvioesityksen 714 100 000 euroon nähden aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.

2014 talousarvio	726 000 000
2013 IV lisätalousarvio	20 000 000
2013 talousarvio	655 800 000
2012 tilinpäätös	603 900 000

55. Elatustuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 188 200 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 400 000 euroa talousarvioesityksen 185 800 000 euroon nähden aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.

2014 talousarvio	188 200 000
2013 IV lisätalousarvio	3 500 000
2013 talousarvio	180 900 000
2012 tilinpäätös	172 380 221

56. (33.10.60) Vaikeavammaisten tulkkauspalvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 39 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 700 000 euroa talousarvioesityksen 38 300 000 euroon nähden aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.

2014 talousarvio	39 000 000
2013 IV lisätalousarvio	1 034 000
2013 talousarvio	34 966 000
2012 tilinpäätös	30 395 734

20. Työttömyysturva*50. Valtionosuus ansiopäivärahasta (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 1 004 550 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 41 700 000 euroa talousarvioesityksen 962 850 000 euroon nähden aiheutuu talousarvioesitykseen liittyvän hallituksen esityksen työttömyysturvalain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 90/2013 vp) täydentämisestä. Esitystä ehdotetaan täydennettäväksi työmarkkinajärjestöjen työllisyys- ja kasvusopimuksen sekä hallituksen rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti siten, että työttömyyspäivärahan omavastuu-aikaa lyhennetään seitsemästä päivästä viiteen päivään, soviteltua päivärahaa muutetaan siten, että se lapsikorotuksineen yhdessä työtulon kanssa voi olla enintään 100 % päivärahan perusteena olevasta palkasta ja että työttömyysetuuden sovittelessa otetaan käyttöön 300 euron kuukausittainen suojaosuus. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2014 lukien. Esityksellä on vaikutusta myös momenttien 33.20.51, 33.20.52, 33.40.51, 33.40.52 ja 33.60.35 mitoitukseen.

2014 talousarvio	1 004 550 000
2013 IV lisätalousarvio	-64 000 000
2013 talousarvio	1 104 600 000
2012 tilinpäätös	850 000 000

51. Valtionosuus peruspäivärahasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 244 480 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 9 800 000 euroa talousarvioesityksen 234 680 000 euroon nähden aiheutuu talousarvioesitykseen liittyvän hallituksen esityksen työttömyysturvalain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 90/2013 vp) täydentämisestä. Lisäys aiheutuu työttömyyspäivärahan omavastuuajan lyhentämisestä seitsemästä päivästä viiteen päivään, sovitellun päivärahan muuttamisesta siten, että se lapsikorotuksineen yhdessä työtulon kanssa voi olla enintään 100 % päivärahan perusteena olevasta palkasta ja työttömyysetuuden sovittelessa käyttöön otettavasta 300 euron kuukausittaisesta suojaosuudesta. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2014 lukien.

2014 talousarvio	244 480 000
2013 IV lisätalousarvio	24 650 000
2013 talousarvio	175 350 000
2012 tilinpäätös	167 000 000

52. *Valtionosuus työmarkkinatuesta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 390 800 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 17 100 000 euroa talousarvioesityksen 1 373 700 000 euroon nähden aiheutuu talousarvioesitykseen liittyvän hallituksen esityksen työttömyysturvalain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 90/2013 vp) täydentämisestä. Lisäys aiheutuu työttömyysetuuden sovittelussa käyttöön otettavasta 300 euron kuukausittaisesta suojaosuudesta 1.1.2014 lukien.

2014 talousarvio	1 390 800 000
2013 IV lisätalousarvio	100 000 000
2013 talousarvio	1 253 000 000
2012 tilinpäätös	1 143 679 941

30. Sairausvakuutus

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 288 200 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 1 294 600 000 euroon nähden on 6 400 000 euroa, mistä 6 200 000 euroa aiheutuu tarvear-

vion muutoksesta ja 200 000 euroa sairausvakuuttamisen ehtojen pitämisestä ennallaan yhdistelmäluopadirektiivin toimeenpanon yhteydessä. Talousarvioesitys sisälsi varautumisen ehtojen lieventämiseen.

2014 talousarvio	1 288 200 000
2013 talousarvio	1 243 000 000
2012 tilinpäätös	1 323 951 073

40. Eläkkeet

51. *Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 603 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 5 000 000 euroa talousarvioesityksen 608 000 000 euroon nähden aiheutuu työllisyys- ja kasvusopimuksessa sovitun TyEL-maksun korottamisesta. Maatalousyrittäjien työeläkemaksu on alle 53-vuotiailla 23,3 % ja 53 vuotta täyttäneillä 24,8 %.

2014 talousarvio	603 000 000
2013 IV lisätalousarvio	4 000 000
2013 talousarvio	580 000 000
2012 tilinpäätös	564 900 000

52. *Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 90 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 10 000 000 euroa talousarvioesityksen 100 000 000 euroon nähden aiheutuu

työllisyys- ja kasvusopimuksessa sovitun TyEL-maksun korottamisesta ja toisaalta yrittäjien työtulojen pienenemisestä. Yrittäjien työeläkemaksu on alle 53-vuotiailla 23,3 % ja 53 vuotta täyttäneillä 24,8 %.	2014 talousarvio	90 000 000
	2013 talousarvio	70 000 000
	2012 tilinpäätös	29 100 010

50. Veteraanien tukeminen

51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

2) sotainvalidien laitoshoitoon suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösoosan kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 2).

Muutoksen perusteena on se, että sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannukset katetaan momentilta 33.50.52.

2014 talousarvio	135 121 000
2013 talousarvio	149 833 000
2012 tilinpäätös	156 218 622

52. Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

1) arpajaislain (1047/2001) 22 §:n 2 momentin ja sotilasvammalain (404/1948) 6 d §:n nojalla sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten laitoshuollon kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen

3) sota- ja sotilasinvalidille muissa yksityisissä hoitolaitoksissa järjestetystä laitoshoidosta suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösoosan kohdat 1) ja 3) korvaavat talousarvioesityksen momentin toisen kappaleen kohdat 1) ja 3).

Muutoksen tarkoituksena on poistaa ristiriita momentin nimikkeen sekä päätös- ja selvitysosan tekstien väliltä. Lisäksi momentin teksti muutetaan vastaamaan momentin käyttötarkoitusta sekä tekstiin lisätään sotilasvammalain (404/1948) mukaisen korvauksen piirissä olevat sota- ja sotilasinvalidiryhmät. Käytännössä käyttökustannuksilla on tarkoitettu kattaa kaikki toiminnan kannalta tarpeelliset kustannukset. Valtiokonttori ostaa tarjouskilpailun pohjalta tehtyjen sopimusten mukaiseen hoitovuorokausihintaan laitoshuoltoa sota- ja sotilasinvalidideille momentissa tarkoitetuilta sairas- ja veljeskodeilta. Vastaavia palveluja saman tarjouskilpailun perusteella Valtiokonttori hankkii myös muilta laitoshuoltopalveluja tarjoavilta yksiköiltä. Kaikki laitoshuoltoa tarjoavien yksiköiden tarjoukset sisältävät sekä käyttö- että pääomakustannukset hintaan sisällytettynä.

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

2014 talousarvio	66 207 000
2013 talousarvio	68 207 000
2012 tilinpäätös	65 207 000

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 330 350 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 800 000 euroa talousarvioesityksen 332 150 000 euroon nähden aiheutuu

hallituksen rakennepoliittisen ohjelman mukaisen työtulojen suojaosuuden käyttöön ottamisesta työttömyysturvassa.

2014 talousarvio	330 350 000
2013 talousarvio	345 350 000
2012 tilinpäätös	308 855 129

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

01. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 27 840 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 102 000 euroa talousarvioesityksen 27 738 000 euroon nähden aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	27 840 000
2013 IV lisätalousarvio	-69 000
2013 talousarvio	27 675 000
2012 tilinpäätös	27 720 000

80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta

42. Valtion korvaus poronhoitajien sijaisavun kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää poronhoitajien sijaisavusta annetun lain mukaisiin käyttökustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Poronhoitajien sijaisapukokeilu on päättynyt 31.12.2012. Hallitus on antanut eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi poronhoitajien sijaisavusta vuonna 2014. Laki vastaa sisällöltään pääosin poronhoitajien sijaisapukokeilusta annettua lakia (1265/2009).

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

2014 talousarvio	300 000
2012 tilinpäätös	300 000

Pääluokka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot
(siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 35 808 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 35 554 000 euroon nähden on 254 000 euroa, mistä 200 000 euroa aiheutuu siirrosta momentilta 35.10.22 ministeriön ympäristötehtävien ohjaus- ja kehittämistoiminnan vahvistamiseen ja 54 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2014 talousarvio	35 808 000
2013 IV lisätalousarvio	-57 000
2013 talousarvio	34 350 000
2012 tilinpäätös	34 654 000

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot
(siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 30 655 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 30 811 000 euroon nähden on 156 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 233 000 euroa siirtona momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan ja lisäyksenä 77 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

2014 talousarvio	30 655 000
2013 IV lisätalousarvio	-73 000
2013 talousarvio	31 215 000
2012 tilinpäätös	31 106 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

5) enintään 27 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin, edellä olevien perustelujen mukaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Päätösosan kohta 5) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 5).

Henkilötyövuosikiintiön lisäys talousarvioesityksen 20 henkilötyövuodesta 7 henkilötyövuodella aiheutuu soidensuojeluohjelman täydennysohjelman valmisteluun ehdotetusta ker-
taluonteisesta 400 000 euron määrärahasta.

Ohjelman valmistelu edellyttää henkilötyötä, joka käsittää muun muassa maanomistajaselvitykset, maastokartoitukset ja aineiston käsitteilyn.

2014 talousarvio	2 840 000
2013 talousarvio	2 440 000
2012 tilinpäätös	2 440 000

22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 660 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 200 000 euroa talousarvioesityksen 15 860 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 35.01.01 ministeriön ympäristötehtävien ohjaus- ja kehittämistoiminnan vahvistamiseen.

2014 talousarvio	15 660 000
2013 talousarvio	14 460 000
2012 tilinpäätös	14 160 000

61. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesihuollon tukemisesta annetun lain (686/2004) mukaisesti tukiin yhdyskuntien ja haja-asutuksen vesiensuojelua edistäviin investointeihin.

Selvitysosa: Päätösosan kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 1).

Perustelujen muutoksella mahdollistetaan vesihuoltohankkeiden toteuttaminen aiemman käytännön mukaisesti sekä avustuksilla että valtion työnä.

2014 talousarvio	11 542 000
2013 IV lisätalousarvio	2 000 000
2013 talousarvio	12 942 000
2012 tilinpäätös	11 750 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 019 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 5 104 000 euroon nähden on 85 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 96 000 euroa johtuen

siitä, että momentille tuloutetaan maksullisen toiminnan tuloina muun muassa energiatodistusten rekisteröinnistä saatavat maksut ja lisäyksenä 11 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen.

Talousarvioesitykseen nähden momentti on muutettu nettobudjetoiduksi.

Momentin selvitysosaan lisätään Toiminnan menot ja tulot -taulukko.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2012 toteutuma	2013 varsinainen talousarvio	2014 esitys
Bruttomenot	4 419	4 854	5 115
Bruttotulot	-	-	96
Nettomenot	4 419	4 854	5 019
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 028		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	1 209		

2014 talousarvio	5 019 000
2013 IV lisätalousarvio	-12 000
2013 talousarvio	4 854 000
2012 tilinpäätös	4 600 000